

ANALYSE

15. september 2025

Kendskab til rettigheder blandt børn i 6.-9. klasse – En analyse af omfang og betydning

Forfattere: Sigrid Alexandra Koob (Institut for Menneskerettigheder), Marie Skibsted (Institut for Menneskerettigheder), Gerd Skjærbæk (UNICEF Danmark)

Bidragydere: Mathias Kjær Heilesen (UNICEF Danmark), Laura Fuglsig Kjeldsen (UNICEF Danmark), Maja Koefoed Bak-Hansen (Institut for Menneskerettigheder)

Unicef Danmarks arbejde med rapporten er støttet af Alm. Brand Foreningen af 1792.

Ansvarlig: Pernille Boye Koch (Institut for Menneskerettigheder), Kristina Helland Strandby (UNICEF Danmark)

Forsidefoto: Colourbox.dk

Layout: Michael Länger / Hedda Bank

© 2025 Institut for Menneskerettigheder
Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution
Wilders Plads 8K
1403 København K
Telefon 32 69 88 88
www.menneskeret.dk

UNICEF Danmark
Rentemestervej 62
2400 København NV
Telefon +45 35 27 38 00
unicef@unicef.dk

Denne publikation eller dele af den må reproduceres til ikkekommercielle formål med tydelig angivelse af kilde.

Vi tilstræber, at vores udgivelser bliver så tilgængelige som muligt. Vi bruger fx store typer, korte linjer, få orddelinger, løs bagkant og stærke kontraster.

Læs mere om tilgængelighed på www.menneskeret.dk/tilgaengelighed

Kendskab til rettigheder blandt børn i 6.-9. klasse – En analyse af omfang og betydning

Det er vigtigt, at børn kender deres rettigheder. Når de gør det, er de bedre rustet til at handle og sige fra – både når de selv udsættes for uretfærdighed, og når de ser andre blive uretfærdigt behandlet. Kendskab til rettigheder kan også hjælpe børn med at forstå, at deres stemme tæller og skal tages alvorligt. Det kan styrke børns tro på sig selv.

I denne analyse undersøger Institut for Menneskerettigheder og UNICEF Danmark, hvor godt børn i 6.-9. klasse i Danmark kender deres rettigheder. Analysen ser også nærmere på, hvilken betydning kendskabet har for, hvordan børn forholder sig til og håndterer rettighedsovertrædelser. Analysen bygger på en spørgeskemaundersøgelse blandt 1.412 børn i 6.-9. klasse. Undersøgelsen er repræsentativ i forhold til køn, klassetrin, bopælsregion og forældrenes uddannelsesniveau.

Analysen viser:

- Mange børn i 6.-9. klasse kender kun i begrænset omfang deres rettigheder. Hvert andet barn (48 %) vurderer selv, at de "ikke så godt" eller "slet ikke" kender deres rettigheder. Over halvdelen af børnene (57 %) kan ikke nævne en eneste konkret rettighed.
- Børn med højt kendskab tager i højere grad stilling til og afstand fra rettighedskrænkelser. Fx afviser 78 % af disse børn klart brug af tortur, mens det kun gælder 65 % af børn med lavt kendskab.
- Børn med højt kendskab handler også i højere grad, når de oplever, at deres egne eller andres rettigheder bliver overtrådt. Hvert femte barn (20 %) med højt kendskab angiver således, at de sagde fra, da de oplevede rettighedsovertrædelser, mens det gælder hvert 14. barn (7 %) med lavt kendskab.
- Børn med højt kendskab udviser større tro på sig selv og rummelighed i forhold til andre. Hvert andet barn (49 %) med højt kendskab oplever, at de er gode nok, som de er. Det samme gælder kun hvert tredje barn (33 %) med lavt kendskab. Tilsvarende udtrykker 64 % af børn med højt kendskab, at de giver plads til andre, som de er, mens kun 36 % af børn med lavt kendskab giver udtryk for dette.

Indledning

Børn har, ligesom voksne, grundlæggende rettigheder. Men fordi børn er en særlig sårbar gruppe, har de behov for ekstra beskyttelse. Derfor har børns rettigheder siden 1990 været fastlagt i FN's Børnekonvention. Konventionen sikrer børn en række grundlæggende rettigheder, såsom retten til at sige sin mening og blive hørt, retten til uddannelse og retten til ikke at blive udsat for diskrimination.

Danmark ratificerede børnekonventionen i 1991 og har dermed forpligtet sig til at overholde dens bestemmelser. Danmark er bl.a. forpligtet til at udbrede kendskabet til konventionens indhold blandt både børn og voksne (jf. artikel 42 i børnekonventionen). Alligevel viser undersøgelser gentagne gange, at mange børn stadig ikke kender deres rettigheder.

Denne analyse bidrager med opdateret viden om kendskab til rettigheder blandt børn i 6.-9. klasse samt ny indsigt i, hvordan kendskab hænger sammen med børns holdninger til og håndtering af rettighedsovertrædelser.

Resultaterne viser, at mange børn fortsat har begrænset kendskab til deres rettigheder, men også, at kendskab kan have vigtig betydning. Børn med højt kendskab udtrykker nemlig større tro på sig selv og rummelighed, de tager klart afstand fra rettighedskrænkelser, og de handler i højere grad, når de oplever rettighedsovertrædelser, end børn med lavt kendskab.

Analysen bygger på en spørgeskemaundersøgelse gennemført af Institut for Menneskerettigheder og UNICEF Danmark i maj 2025 blandt børn i 6.-9. klasse. Undersøgelsen omfatter besvarelser fra 1.412 børn og er repræsentativ med hensyn til køn, klassetrin, bopælsregion og forældrenes uddannelsesniveau.

FN's Børnekonvention

Børn nyder en særlig beskyttelse gennem de regler (artikler), der er nedskrevet i FN's Børnekonvention. Konventionens 54 artikler sikrer børn både borgerlige og politiske samt økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder.¹ Bestemmelserne i konventionen skal fortolkes i lyset af fire generelle principper: 1) ikkediskrimination, 2) varetagelse af barnets bedste, 3) retten til liv, overlevelse og udvikling og 4) respekt for barnets synspunkter.²

Konventionen blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 20. november 1989 og trådte i kraft den 2. september 1990. Med tilslutning fra mere end 190 lande er det den menneskerettighedskonvention, som flest har ratificeret.³

Danmark ratificerede børnekonventionen den 18. august 1991 og har dermed forpligtet sig til at overholde dens bestemmelser.⁴

Danmark er bl.a. forpligtet til at gøre konventionen almindeligt kendt blandt både børn og voksne (artikel 42 i børnekonventionen).⁵ Det betyder, at Danmark skal sikre, at børn kender deres rettigheder, så de dermed bliver i stand til at sige til, sige fra og gribe ind, når deres rettigheder bliver overtrådt.

Sådan har vi gjort

Institut for Menneskerettigheder og UNICEF Danmark har i perioden 7.-27. maj 2025 gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt børn i 6.-9. klasse. Data er indsamlet af analyseinstituttet Epinion via Norstats internetbaserede panel, og analysens resultater bygger på besvarelser fra 1.412 børn.

Børnenes besvarelser er indsamlet gennem forældre, der indgik i internetpanelet i indsamlingsperioden. Dataindsamling via forældrene er valgt for at sikre repræsentation af børn på tværs af sociodemografiske baggrundsvariable. Samtidig fik vi automatisk forældrenes samtykke, hvilket også muliggjorde indsamling af baggrundsvariable såsom børnenes etnicitet og eventuelle handicap samt baggrundsinformation om forældrene.

Spørgsmålene blev udviklet med børnenes alder for øje, og spørgeskemaet blev, inden det blev udsendt, testet af UNICEF Danmarks børnepanel og efterfølgende tilrettet på baggrund af børnenes feedback. Længden af spørgeskemaet blev tilpasset målgruppen, og det var desuden muligt for børnene at få alle spørgsmål læst højt.

For at sikre stikprøvens repræsentativitet er der i analysen anvendt vægtning på parametrene køn, klassetrin, bopælsregion og forældrenes uddannelsesniveau. Analysens resultater kan derfor betragtes som repræsentative for børn i 6.-9. klasse på disse parametre.

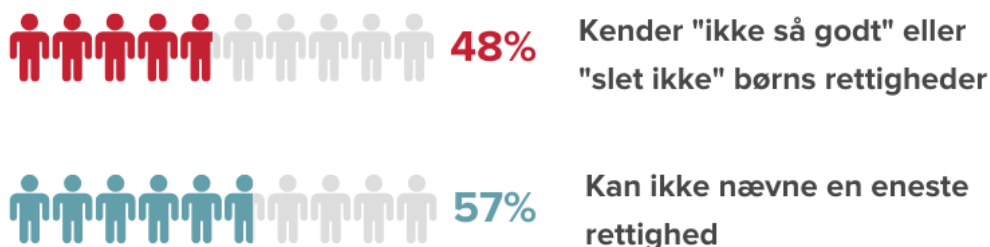
Se bilag 1 for uddybende beskrivelse af analysens metode.

Børn har begrænset kendskab til deres rettigheder

Undersøgelsen viser, at børn i 6.-9. klasse i Danmark har begrænset kendskab til deres rettigheder. Hvert andet barn (48 %) vurderer selv, at de "ikke så godt" eller "slet ikke" kender deres rettigheder (figur 1). Samtidig kan hele 57 % af børnene ikke komme i tanke om en eneste rettighed (figur 1). Det stemmer overens med tidligere års undersøgelser af børns kendskab foretaget af Institut for Menneskerettigheder og UNICEF Danmark, der gentagne gange har påvist, at mange børn ikke kender deres egne rettigheder.⁶

En undersøgelse af voksnes kendskab i Danmark, Norge og Sverige har vist, at voksne i Danmark også har begrænset kendskab. Her kan hver anden voksen (53 %) ikke nævne en eneste rettighed, hvilket er markant flere end i vores nordiske nabolande, Norge og Sverige.⁷

Figur 1: Andel børn, der selv vurderer, at de har begrænset kendskab til deres rettigheder, og andel, der ikke kan nævne en eneste rettighed

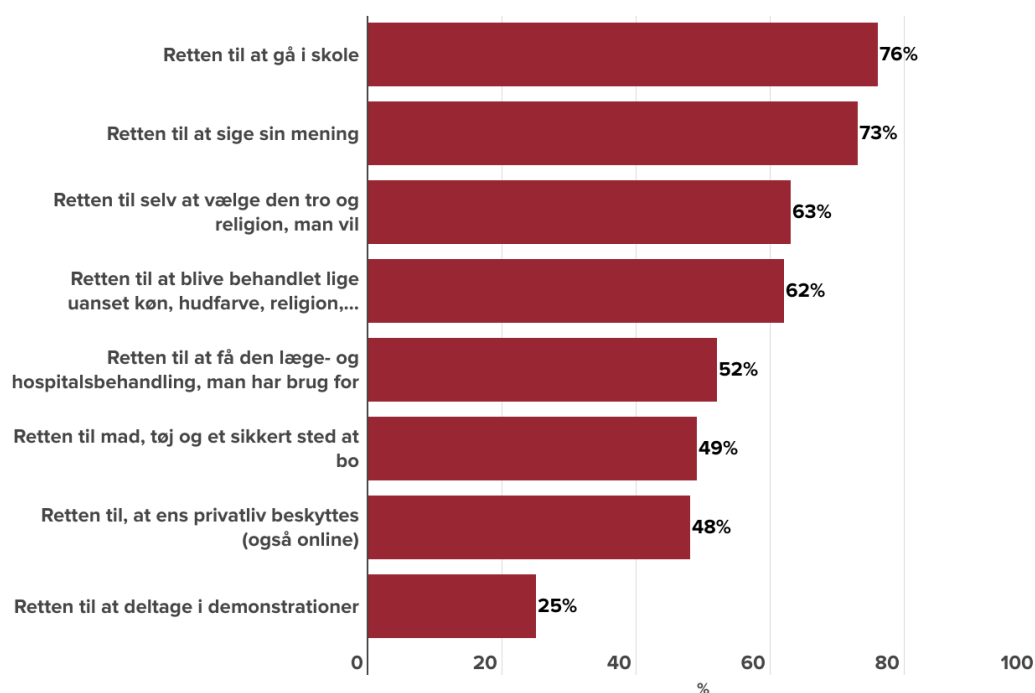

Note: 1.412 besvarelser i alt. Figuren bygger på to forskellige spørgsmål: 1) "Hvor godt kender du til børns rettigheder?" med svarmulighederne "Rigtig godt", "Godt", "Ikke så godt", "Slet ikke" og "Ved ikke/ønsker ikke at svare" og 2) "Kan du komme i tanke om nogle rettigheder? Hvis ja, skriv hvilke i boksen nedenfor" med svarmulighederne "Skriv her:", "Kan ikke komme i tanke om rettigheder" og "Ønsker ikke at svare". De fulde svarfordelinger kan findes i bilag 2.1-2.2.

Selvom børnene ikke kender deres rettigheder så godt, har langt de fleste børn dog *hørt om* børns rettigheder (87 %, jf. bilag 2.3). Mange børn har også hørt om konkrete rettigheder; det gælder især retten til at gå i skole og retten til at sige sin mening (figur 2). Det er samtidig de rettigheder, som i høj grad nævnes blandt de 38 % af børnene, der godt kan nævne en rettighed.

Til gengæld har omtrent hvert andet barn (mellem 40 og 50 %) ikke hørt om retten til religionsfrihed, retten til ikke at blive diskrimineret, retten til sundhed, retten til mad, tøj og et sikkert sted at bo samt retten til privatliv (figur 2). Og tre ud af fire børn har ikke hørt om retten til at deltage i demonstrationer (figur 2).

Figur 2: Andel børn, der har hørt om rettigheder, opdelt på konkrete rettigheder

Note: 1.412 besvarelser i alt. Figuren bygger på spørgsmålet "Har du hørt om følgende rettigheder?", hvor man har kunnet sætte (evt. flere) kryds ud fra de rettigheder, der fremgår af figuren.

Sådan måler vi højt og lavt kendskab til rettigheder

Man kan måle kendskab til rettigheder på flere forskellige måder, fx ved selv vurderet kendskab eller ved faktisk kendskab (fx om man kan nævne en rettighed). Der kan være fordele og ulemper ved de forskellige tilgange, og vi har derfor valgt at kombinere de tre spørgsmål i figur 1 og 2 til et samlet mål for kendskab. Tilsvarende metode er også anvendt i andre undersøgelser.^{8, 9} Se boks nedenfor for en nærmere gennemgang.

Ifølge dette mål har hvert femte barn (19 %) et højt kendskab, og tilsvarende (20 %) har et lavt kendskab (bilag 2.4).

Blandt børn med *højt kendskab* er der en overvægt af børn med forældre med højere uddannelsesniveauer sammenlignet med de øvrige børn med middel og lavt kendskab. Omvendt er der ikke signifikante forskelle på tværs af køn, klassetrin, geografi, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn (bilag 2.5).¹⁰ Med andre ord er andelen af børn med højt kendskab nogenlunde den samme på tværs af disse grupper.

Blandt børn med *lavt kendskab* er der en lille overvægt af drenge og børn fra de yngre klasser¹¹ sammenlignet med de øvrige børn med middel og højt kendskab. Derudover er der en overvægt af børn af forældre med lavere uddannelsesniveauer. Omvendt er der ikke signifikante forskelle, hvad angår geografi, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn (bilag 2.5).

Fordi kendskabsgrupperne adskiller sig på visse baggrundskarakteristika, tager vi højde for disse i robusthedstjek, når vi analyserer sammenhænge i det følgende.

Sådan har vi målt kendskab til rettigheder

Vi har lavet et samlet mål for børns kendskab til deres rettigheder, der bygger på tre spørgsmål:

"Hvor godt kender du til børns rettigheder/menneskerettigheder?"

"Kan du komme i tanke om nogle rettigheder?"

"Har du hørt om følgende rettigheder?"

Børn, der opfylder følgende tre kriterier, defineres som børn med *højt kendskab*: 1) De vurderer selv, at de kender børns rettigheder eller menneskerettigheder godt eller rigtig godt, 2) de kan nævne mindst en rettighed, og 3) de angiver at have hørt om mindst fem ud af otte rettigheder.

Børn, der ikke opfylder følgende kriterier, defineres som børn med *lavt kendskab*: 1) De kender hverken børns rettigheder eller menneskerettigheder godt eller rigtig godt, 2) de kan ikke nævne en eneste rettighed, og 3) de har hørt om maksimalt tre ud af otte rettigheder.

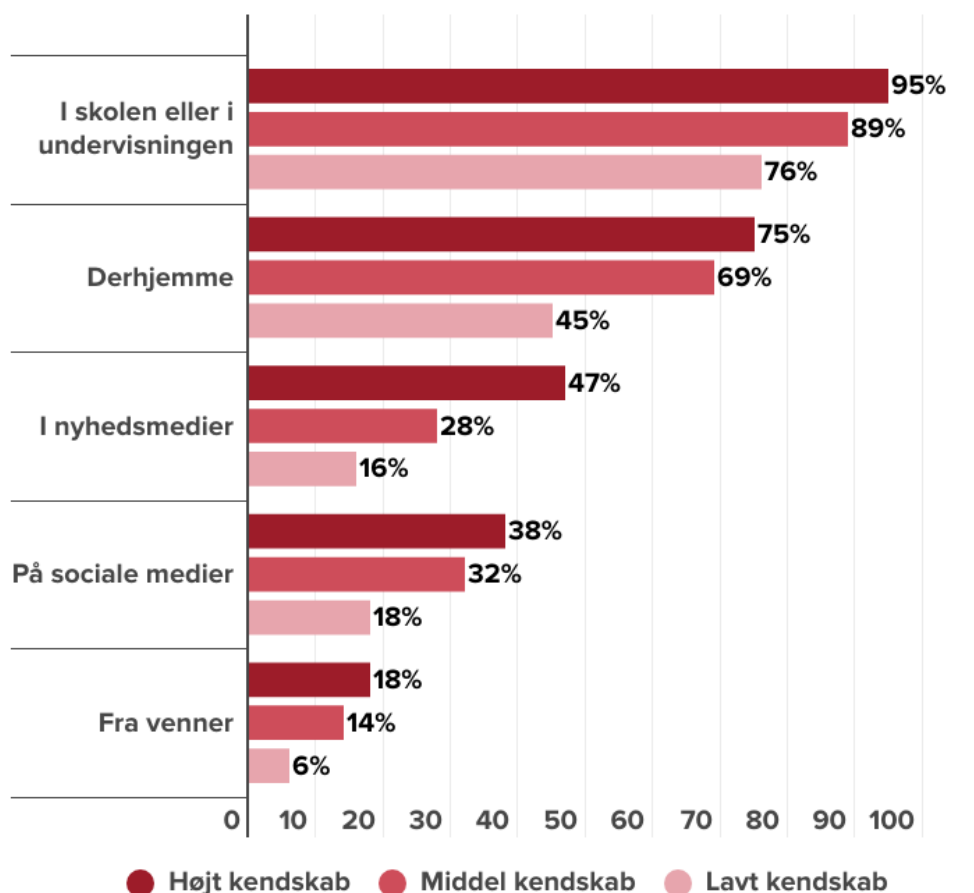
Børn, der hverken har højt eller lavt kendskab, defineres som børn med *middel kendskab*.

Skolen er en vigtig kilde til viden om rettigheder

Skolen og undervisningen kan være en vigtig kilde til viden for de børn, der har hørt om rettigheder, uanset kendskabsniveau. Størstedelen af de børn, der har hørt om rettigheder, har hørt om dem i skolen eller i undervisningen, og det gælder både for børn med højt, middel og lavt kendskab (figur 3).

Børn med højt kendskab angiver ikke overraskende flere forskellige kilder til viden om rettigheder. Der er bl.a. langt flere børn med højt kendskab, der har hørt om rettigheder derhjemme, sammenlignet med børn med lavt kendskab. Tilsvarende har flere børn med højt kendskab hørt om rettigheder i nyhedsmedier (fx Ultra Nyt, DR, TV 2, Børneavisen, Politiken eller Berlingske) eller på sociale medier (fx Instagram, TikTok, Snapchat eller YouTube).

Figur 3: Andel børn, der har hørt om rettigheder via en given kilde til information, opdelt på kendskabsniveau

Note: 1.392 besvarelser i alt. Figuren bygger på spørgsmålet "Hvor har du hørt om rettigheder?", hvor man har kunnet sætte (evt. flere) kryds ved kilder til viden. Spørgsmålet er kun stillet til børn, der har angivet, at de har hørt om rettigheder. For svarmuligheden "I skolen eller i undervisningen" er der signifikant forskel på hhv. børn med højt kendskab og børn med lavt kendskab (p-værdi = 0,000). Tilsvarende gælder for "Derhjemme" (p-værdi = 0,000), "I nyhedsmedier" (p-værdi = 0,000), "På sociale medier" (p-værdi = 0,000) og "Fra venner" (p-værdi = 0,000).

Børn med højt kendskab værner i højere grad om menneskerettighederne

Menneskerettigheder er grundlæggende rettigheder, vi alle har, uanset nationalitet, køn, etnisk oprindelse, religion eller anden status, og omfatter alt fra retten til liv til retten til mad, uddannelse, sundhed og frihed.

Danmark har pligt til at sikre grundlæggende menneskerettigheder for alle borgere uanset deres kendskab til eller mening om disse. Samtidig er opbakning til menneskerettigheder stadig af stor betydning i en verden, hvor grundlæggende rettigheder i stigende grad er under pres.^{12, 13}

Når børn ikke kender deres rettigheder, mangler de det nødvendige grundlag for at kunne tage stilling til og sige fra over for rettighedskrænkelser, men også til at forstå, hvilken betydning rettigheder har for dem i deres hverdag og for samfundet.

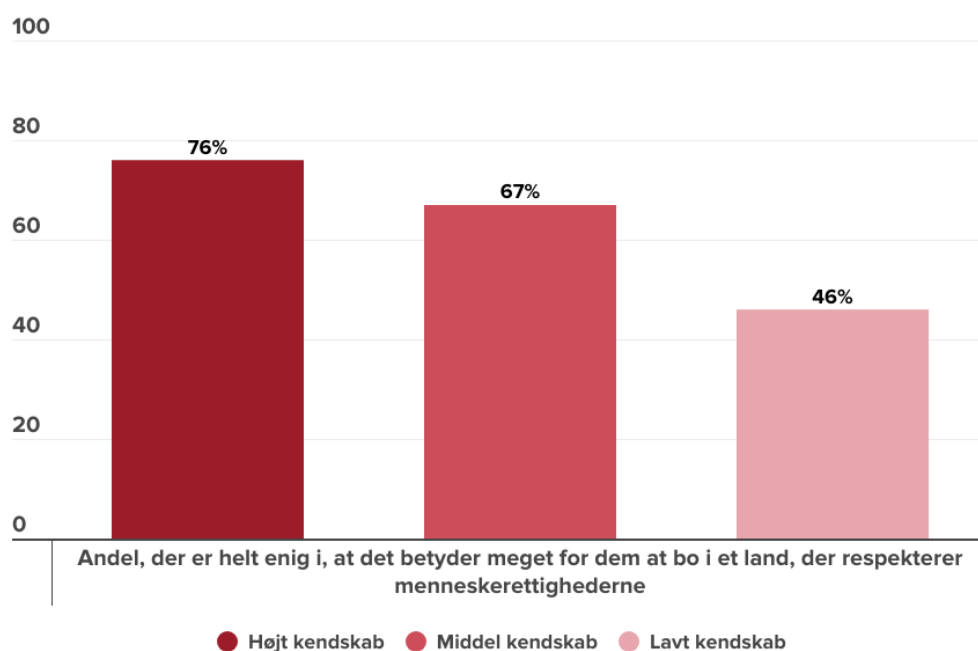
I dette afsnit ser vi på, om børns kendskab til deres rettigheder hænger sammen med deres opbakning til menneskerettighederne og deres holdning til rettighedskrænkelser. En sammenhæng, som tidligere undersøgelser blandt både børn og voksne også har peget på.¹⁴

Børn med højt kendskab bakker i højere grad op om menneskerettighederne

For at undersøge børns opbakning til menneskerettighederne har vi spurgt, om det betyder noget for dem at bo i et land, der overholder menneskerettighederne. Vi har i spørgsmålet konkretiseret, hvad dette indebærer, så kendskab til rettigheder ikke er en forudsætning for at kunne besvare spørgsmålet.

Der er en tydelig sammenhæng mellem børns kendskab og deres opbakning til menneskerettighederne. Tre ud af fire børn (76 %) med højt kendskab angiver, at de er helt enige i, at det betyder meget for dem at bo i et land, der respekterer menneskerettighederne, mens det kun gør sig gældende for lidt under halvdelen (46 %) af børnene med lavt kendskab (figur 4).¹⁵ Lignende sammenhæng gør sig også gældende for voksne i Danmark, Norge og Sverige.¹⁶

Figur 4: Andel børn, der er helt enige i, at det betyder meget for dem, at menneskerettighederne respekteres, opdelt på kendskabsniveau

Note: 1.412 besvarelser. Figuren viser andelen af børn, der angiver at være helt enige i udsagnet: "Det betyder meget for mig at bo i et land, der respekterer menneskerettigheder (fx at alle bliver behandlet lige, og at man må tro og sige, hvad man vil)." I spørgsmålet giver vi eksempler på, hvad menneskerettighederne sikrer, for at undgå, at kendskab til rettigheder er en forudsætning for at kunne svare på spørgsmålet. Børnene har haft mulighed for at svare "Helt uenig", "Delvis uenig", "Hverken uenig eller enig", "Delvis enig", "Helt enig" eller "Ved ikke/ønsker ikke at svare". For svarmuligheden "Helt enig" er der signifikant forskel på hhv. børn med højt kendskab og børn med lavt kendskab (p -værdi = 0,000). Forskellene forbliver signifikante, når vi kontrollerer for baggrundsvariablene køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn (bilag 3.3).

Resultaterne viser også, at pigerne i lidt højere grad end drengene bakker op om menneskerettighederne: Hhv. 69 % af pigerne og 60 % af drengene angiver, at de er helt enige i, at det betyder meget for dem at bo i et land, der respekterer menneskerettighederne (bilag 3.2).

Børn med højt kendskab afviser oftere rettighedskrænkelser

Én ting er at udtrykke generel opbakning til menneskerettighederne; noget andet er at fastholde opbakningen, når der opstår dilemmaer. I dette afsnit undersøger vi, hvordan børns kendskab hænger sammen med deres holdning, når de bliver præsenteret for eksempler på konkrete scenarier, hvor rettighederne udfordres på forskellig vis.

Scenarierne fremgår af boksen nedenfor og er formuleret sådan, at de hver især beskriver en situation, der kan være problematisk ud fra et menneskeretligt perspektiv. Se nærmere beskrivelse i bilag 3.4. Scenarierne er formuleret i et sprog, der på bedste mulige vis skulle gøre det muligt for børnene at forholde sig til dem. For at undgå, at kendskab til rettigheder er en forudsætning for at kunne tage stilling til et scenarie, nævner vi ikke rettigheder direkte.

Scenarier, hvor rettigheder udfordres:

- Det er okay, hvis forældre straffer deres barn fysisk (fx ved at slå), hvis barnet ikke opfører sig ordentligt.
- Det er okay, hvis politiet bruger tortur i særlige tilfælde.
- Det er okay, at en arbejdsplads foretrækker mandlige ansatte fremfor kvindelige til nogle slags jobs (fx politibetjent eller tømrer).

Børnene har haft mulighed for at svare "Helt uenig", "Delvis uenig", "Hverken uenig eller enig", "Delvis enig", "Helt enig" og "Ved ikke/ønsker ikke at svare".

Sådan har vi målt afvisning af rettighedskrænkelser:

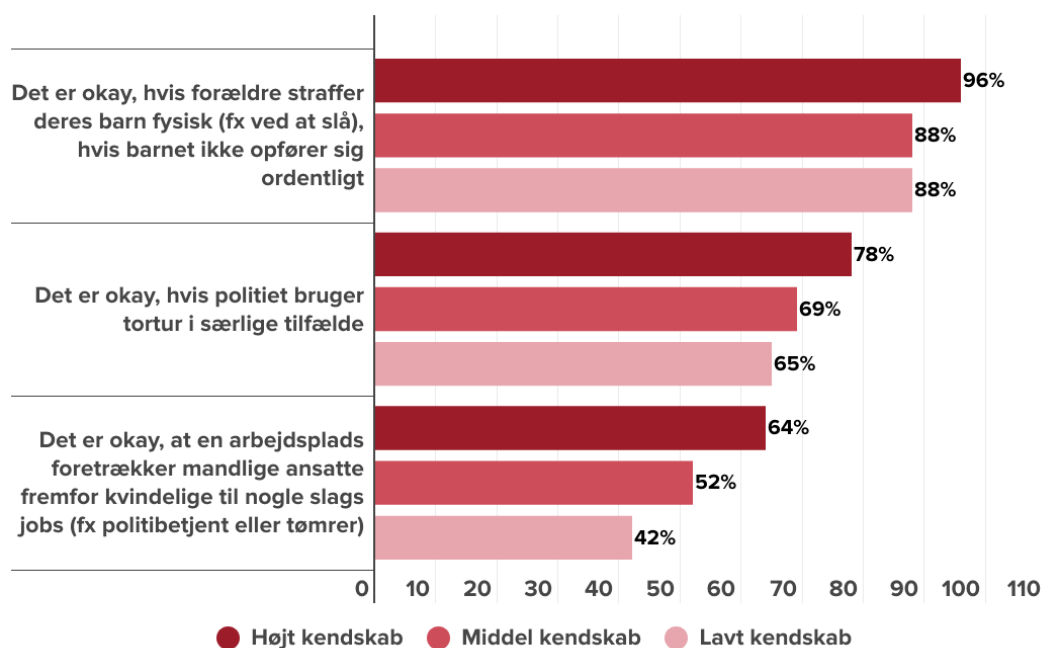
Når vi i analysen taler om børn, der klart afviser rettighedskrænkelser, mener vi børn, der har svaret, at de er helt uenige i et scenarie, hvor en rettighed udfordres. Denne tilgang og fortolkning er valgt, fordi de opstillede scenarier repræsenterer eksempler på rettighedskrænkelser - se mere i bilag 3.4. For at sikre resultaternes validitet ser vi i bilag på, hvordan resultaterne ser ud, hvis børn, der svarer, at de er delvis uenige, også betragtes som børn, der afviser rettighedskrænkelser.¹⁷

Analysens resultater viser en entydig sammenhæng mellem højt kendskab til rettigheder og klar afvisning af rettighedskrænkelser. Hovedparten af børnene på tværs af alle kendskabsniveauer afviser rettighedskrænkelser, men for alle de opstillede scenarier gælder det, at børn med højt kendskab i højere grad end børn med lavt kendskab tager klart afstand fra de konkrete eksempler på krænkelser (figur 5).¹⁸ Lignende sammenhæng fremgår også af tidligere undersøgelser.¹⁹

Børn med lavt kendskab tager også mindre stilling til de opstillede scenarier end børn med højt kendskab. Det vil sige, at de i højere grad vælger svarmuligheden "Ved ikke/ønsker ikke at svare" end børn med højt kendskab (bilag 3.7). Fx svarer næsten hvert femte barn

(19 %) med lavt kendskab "Ved ikke/ønsker ikke at svare" på spørgsmålet om, hvorvidt en arbejdsplads må foretrække mandlige ansatte fremfor kvindelige ansatte, mens det tilsvarende gælder for 6 % af børnene med middel kendskab og 3 % af børnene med højt kendskab.²⁰

Figur 5: Andel børn, der er helt uenige i det opstillede scenarie, opdelt på kendskabsniveau

Note: 1.412 besvarelser. Scenarierne fremgår af figuren. Børnene havde svarmulighederne "Helt enig", "Delvis enig", "Hverken enig eller uenig", "Delvis uenig", "Helt uenig" og "Ved ikke/ønsker ikke at svare". For alle scenarierne gælder, at der for svarmuligheden "Helt uenig" er signifikant forskel på hhv. børn med højt kendskab og børn med lavt kendskab (p -værdi [fysisk afstraffelse] = 0,000), (p -værdi [brug af tortur] = 0,002), (p -værdi [diskrimination på arbejdspladsen] = 0,000). Forskellene forbliver signifikante, når vi kontrollerer for baggrundsvariablene køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn (bilag 3.9-3.11).

Figur 5 viser bl.a., at 96 % af børnene med højt kendskab er helt uenige i, at forældre må straffe deres børn fysisk, hvis barnet ikke opfører sig ordentligt, mens det gælder for 88 % af børnene med lavt eller middel kendskab. I Danmark har enhver form for fysisk afstraffelse af børn været forbudt siden 1997. Alligevel viser tal fra Børns Vilkår, at omkring hver femte elev i 8. klasse i 2022 havde været udsat for fysisk vold i hjemmet i løbet af det seneste år.²¹ Selvom langt størstedelen af børnene på tværs af kendskabsniveau klart afviser, at forældre må straffe deres børn fysisk, er det tankevækkende, at næsten hvert ottende barn (12 %) med lavt eller middel kendskab ikke klart tager afstand fra dette.²²

Børn med højt kendskab tager også i højere grad end børn med lavt kendskab afstand fra brug af tortur og kønsdiskrimination på arbejdspladsen. Selvom majoriteten af børnene klart afviser brug af tortur (70 %, jf. bilag 3.5), er der forskelle på tværs af kendskab: Hhv. 78 % af børnene med højt kendskab og 65 % af børnene med lavt kendskab er helt uenige i, at politiet må bruge tortur i særlige tilfælde.²³ Samme tendens ses også blandt voksne.²⁴

I de fleste tilfælde afviser pigerne i højere grad end drengene rettighedskrænkelser. Fx er pigerne i højere grad end drengene helt uenige i, at en arbejdsplads må foretrække mænd fremfor kvinder til nogle slags jobs (bilag 3.8). Dette flugter også med tidligere undersøgelser.²⁵

Børn med højt kendskab står i højere grad op for egne og andres rettigheder

Én ting er at afvise rettighedsovertrædelser på samfundsniveau; noget andet er, hvordan man handler i en konkret situation, hvor man oplever det på egen krop. I dette afsnit undersøger vi netop denne sammenhæng mellem kendskab og handlinger.

Børn med højt kendskab handler i højere grad, når de oplever, at egne eller andres rettigheder bliver overtrådt

I undersøgelsen har vi spurgt børnene, om de selv har oplevet at få deres rettigheder overtrådt, eller om de har overværet, at andre har fået deres rettigheder overtrådt. Det har vi gjort for at undersøge, om der er en sammenhæng mellem kendskab og håndtering af rettighedsovertrædelser.

Børns oplevelser med at få egne rettigheder overtrådt kan afdækkes på mange forskellige måder. I denne undersøgelse har vi spurgt ind til en række konkrete eksempler, der er inspireret af temaer i børnekonventionen.²⁶ Disse eksempler spænder bredt fra fysisk og psykisk vold til at se noget ubehageligt online, som man ikke havde lyst til at se. Børnene har også haft mulighed for at tilføje øvrige hændelser. Ved at spørge ind til konkrete eksempler undgår vi også, at kendskab er en forudsætning for at kunne svare på spørgsmålet. Se bilag 4.1 for nærmere beskrivelse.

Det er vigtigt at understrege, at dette mål er baseret på børnenes egne subjektive oplevelser med at få egne eller andres rettigheder overtrådt. Vi har således ikke foretaget en vurdering af, om der i den konkrete situation er tale om faktiske menneskeretlige krænkelser eller ej.

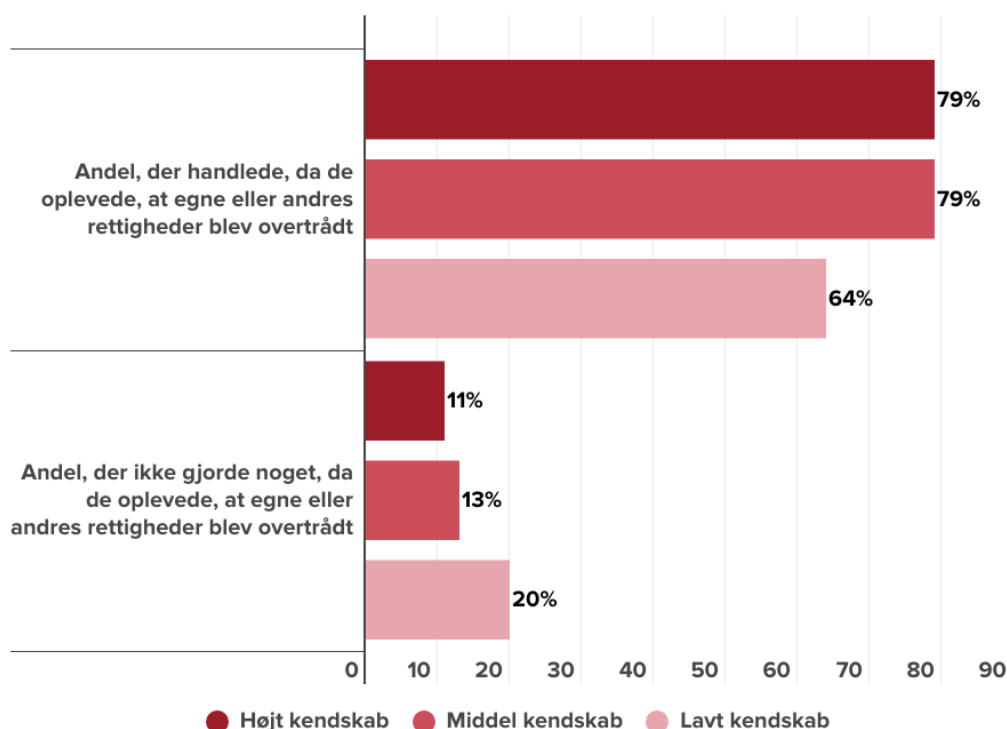
Vi har også spurgt børnene, hvordan de efterfølgende håndterede de konkrete hændelser, hvor de oplevede, at egne eller andres rettigheder blev overtrådt. Det er disse efterfølgende handlinger, vi fokuserer på i dette afsnit.

Der er en klar sammenhæng mellem børnenes kendskab til deres rettigheder og deres tilbøjelighed til at handle eller sige fra, når de oplever, at egne eller andres rettigheder bliver overtrådt (figur 6). Hele 79 % af børnene med højt eller middel kendskab angiver, at de handlede på overtrædelser, mens det gælder for 64 % af børnene med lavt kendskab. Hovedparten angiver, at de talte med nogen om det, fx deres forældre, en lærer eller deres venner (bilag 4.2). Undersøgelsen viser omvendt også en klar sammenhæng mellem børnenes kendskab og tilbøjelighed til ikke at gøre noget (figur 6). Her angiver hvert femte barn (20 %) med lavt kendskab, at de ikke handlede på overtrædelser, mens det kun gælder omkring hvert 10. barn (11 %) med højt kendskab. Blandt dem, der ikke gjorde noget, angiver langt de fleste, at de ikke vidste, hvad de skulle gøre (bilag 4.3).

Tilsvarende er der også flere børn med højt kendskab, der siger fra. Her angiver hvert femte barn (20 %) med højt kendskab, at de sagde fra, mens det kun gælder hvert 14. barn

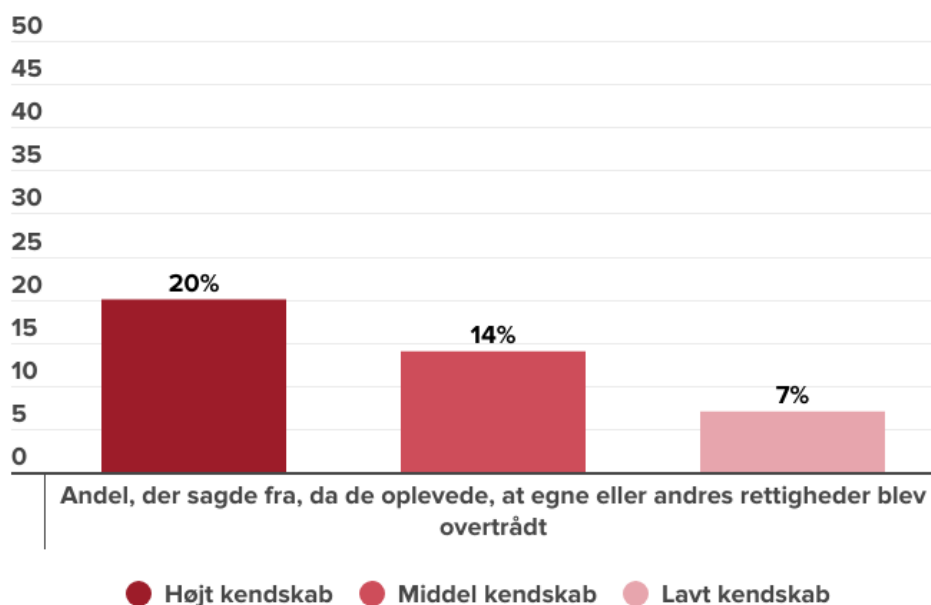
(7 %) med lavt kendskab (figur 7).

Figur 6: Andel børn, der hhv. handlede eller ikke handlede, da de oplevede, at egne eller andres rettigheder blev overtrådt, opdelt på kendskabsniveau

Note: 1.157 besvarelser i alt. Figuren bygger på spørgsmålet "Hvad gjorde du, da du oplevede, at dine egne rettigheder blev overtrådt, eller overværede, at andres rettigheder blev overtrådt?" med svarmulighederne: 1) "Jeg gjorde ikke noget", 2) "Jeg talte med en lærer", 3) "Jeg talte med mine forældre eller den voksen, jeg bor sammen med", 4) "Jeg talte med mine venner eller søskende", 5) "Jeg kontaktede en hjælpelinje (fx Børnetelefonen, headspace, SletDet)", 6) "Jeg sagde fra over for personen eller personerne, der gjorde det", 7) "Andet, skriv her:" eller 8) "Ved ikke/ønsker ikke at svare". Børnene har kunnet sætte flere krydser. Vi definerer andelen, der handlede, som svarmulighederne 2)-7) og andelen, der ikke gjorde noget, som svarmulighed 1). Spørgsmålet er kun stillet til de børn, som angiver, at de har oplevet eller overværet, at rettigheder er blevet overtrådt. For svarmulighed 2)-7) er der signifikant forskel på hhv. børn med højt kendskab og børn med lavt kendskab (p -værdi = 0,000). Tilsvarende gælder for svarmulighed 1) (p -værdi = 0,015). Forskellene forbliver signifikante, når vi kontrollerer for baggrundsvariablene køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn (bilag 4.4-4.5).

Figur 7: Andel børn, der sagde fra, da de oplevede, at egne eller andres rettigheder blev overtrådt, opdelt på kendskabsniveau

Note: 1.157 besvarelser i alt. Figuren bygger på spørgsmålet "Hvad gjorde du, da du oplevede, at dine egne rettigheder blev overtrådt, eller overværede, at andres rettigheder blev overtrådt?" med svarmulighederne: 1) "Jeg gjorde ikke noget", 2) "Jeg talte med en lærer", 3) "Jeg talte med mine forældre eller den voksen, jeg bor sammen med", 4) "Jeg talte med mine venner eller søskende", 5) "Jeg kontaktede en hjælpelinje (fx Børnetelefonen, headspace, SletDet)", 6) "Jeg sagde fra over for personen eller personerne, der gjorde det", 7) "Andet, skriv her:" eller 8) "Ved ikke/ønsker ikke at svare". Børnene har kunnet sætte flere krydser. Vi definerer andelen, der sagde fra, som svarmulighed 6, for hvilken det gælder, at der er signifikant forskel på hhv. børn med højt kendskab og børn med lavt kendskab (p -værdi = 0,000). Forskellene forbliver signifikante, når vi kontrollerer for baggrundsvariablene køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn (bilag 4.6).

Børn med højt kendskab tror også mere på sig selv

Der har været fokus på børns trivsel i den offentlige debat i de seneste år, hvor flere undersøgelser har vist stigende mistrivsel blandt børn og unge.^{27, 28, 29}

Trivselskommissionen kom tidligere på året med en række anbefalinger til, hvordan vi som samfund kan modvirke den stigende mistrivsel. Anbefalingerne fremhævede bl.a. vigtigheden af at styrke karakterdannelsen hos børn og unge. Det kan man fx gøre ved at styrke deres tro på egne evner og ansvarsfølelse, der er afgørende faktorer for trivsel.³⁰

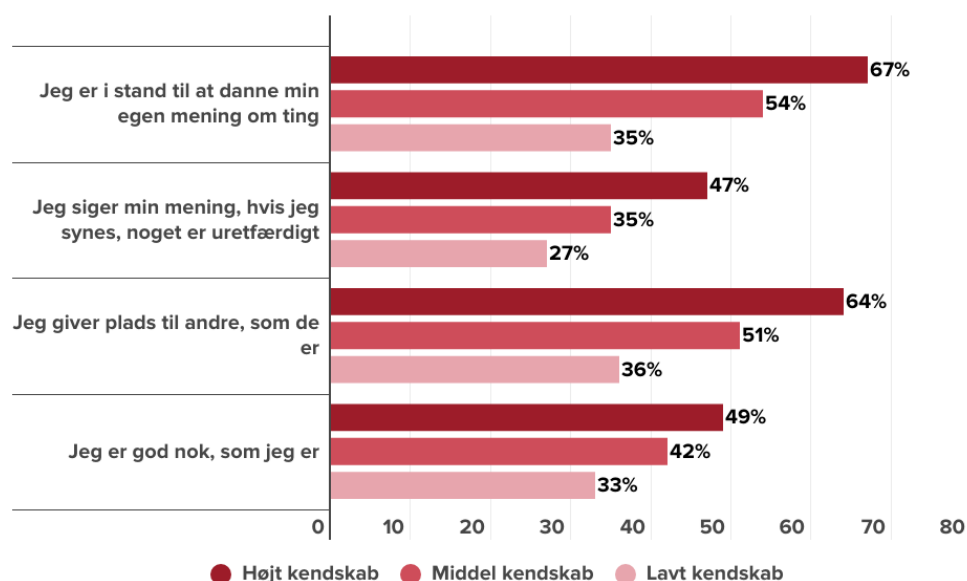
Kendskabet til egne og andres rettigheder kan være et vigtigt fundament for at forstå sig selv og andre – og give børn en forståelse af, at deres stemme tæller og skal tages alvorligt. Det kan være med til at klæde dem på til at have større tiltro til sig selv samt at tage ansvar for sig selv og for fællesskabet. Denne sammenhæng påpeges også i en effektanalyse blandt UNICEF Rettighedsskoler. Analysen indikerer, at skoler, der har større fokus på rettigheder i undervisningen, også har bedre elevtrivsel på udvalgte parametre.³¹

Det er i denne undersøgelse meget tydeligt, at børn med højt kendskab til rettigheder har en større tiltro til sig selv end børn med lavt kendskab (figur 8). Børn med højt kendskab udtrykker større tro på sig selv og rummelighed i forhold til andre. Omkring hvert andet barn med højt kendskab (49 %) har en opfattelse af, at de er gode nok, som de er, mens det kun gælder for hvert tredje barn med lavt kendskab (33 %). Derudover udtrykker 64 % af børn med højt kendskab, at de giver plads til andre, som de er, hvilket kun gælder 36 % af børn med lavt kendskab.

Blandt børn med højt kendskab siger knap 70 %, at de er i stand til at danne deres egen mening om ting, mens dette kun gælder for 35 % af børn med lavt kendskab (figur 8). Dette afspejles også tydeligt i holdningsspørgsmål, gennemgået i afsnittet ovenfor, hvor en markant større andel af børn med højt kendskab rent faktisk tager stilling til de opstillede scenarier.

Tilsvarende oplever en større andel af børn med højt kendskab, at de står op for deres egne og andres rettigheder, hvilket også stemmer overens med resultaterne i afsnittet ovenfor. Hvert andet barn med højt kendskab (47 %) angiver, at de siger deres mening, når de oplever noget uretfærdigt, hvilket kun gælder omkring hvert fjerde barn med lavt kendskab (27 %, jf. figur 8).

Figur 8: Andel børn, der er helt enige i pågældende udsagn, opdelt på kendskabsniveau

Note: 1.412 besvarelser i alt. Figuren bygger på spørgsmålet "Hvor enig eller uenig er du i nedenstående udsagn?", hvor man for hvert udsagn har kunnet angive enten "Helt enig", "Delvis enig", "Hverken enig eller uenig", "Delvis uenig", "Helt uenig" eller "Ved ikke/ønsker ikke at svare". Figuren viser andelen, der har svaret "Helt enig" til det pågældende udsagn, opdelt på kendskabsniveau. Der er signifikant forskel på børn med højt kendskab og børn med lavt kendskab for alle udsagn: "Jeg er i stand til at danne min egen mening om ting" (p-værdi = 0,000), "Jeg siger min mening, hvis jeg synes, noget er uretfærdigt" (p-værdi = 0,000), "Jeg giver plads til andre, som de er" (p-værdi = 0,000) og "Jeg er god nok, som jeg er" (p-værdi = 0,000). Forskellene forbliver signifikante, når vi kontrollerer for baggrundsvariablene køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn (bilag 4.7-4.10).

Det er vigtigt at understrege, at vi her ikke kan konkludere noget om årsagssammenhænge, men udelukkende sammenhænge. Der er naturligvis mange forhold, der er afgørende for et barns tro på sig selv. Vi finder samme resultater, når vi kontrollerer for en række målbare baggrundsforhold såsom køn, klassetrin, geografi, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn (bilag 4.7-4.10). Men det er ikke muligt at tage højde for alle relevante forhold, og derfor kan analysen ikke fastslå årsagssammenhænge.

Kendskab til egne rettigheder kan bidrage til øget tro på sig selv. Omvendt kan tro på sig selv også være en forudsætning for at kunne opnå et højt kendskab.

Konklusion

Danmark har siden 1991 været forpligtet til at overholde FN's Børnekonvention. Det indebærer bl.a. en pligt til at udbrede kendskabet til konventionens indhold blandt både børn og voksne. Alligevel viser tidligere undersøgelser, at mange børn har begrænset viden om deres rettigheder.

Denne analyse bekræfter, at mange børn i 6.-9. klasse fortsat har begrænset kendskab til deres rettigheder. Samtidig peger analysen på, at skolen kan spille en afgørende rolle i forhold til at styrke børns viden uanset deres forudsætninger.

Undersøgelsen bidrager desuden med ny indsigt: Kendskab til rettigheder kan have vigtig betydning for, hvordan børn forholder sig til og håndterer rettighedsovertrædelser. Børn, der kender deres rettigheder, udtrykker også større tro på sig selv og tolerance over for andre end børn med lavt kendskab, ligesom de er mere tilbøjelige til at sige fra og handle, når de oplever, at deres egne eller andres rettigheder bliver overtrådt. Endelig tager de i højere grad stilling til og tydeligt afstand fra rettighedskrænkelser.

Overordnet viser analysen, at rettigheder kan være et vigtigt fundament for børn at stå på. Når børn ved, hvad de har ret til, bliver de bedre rustet til at danne deres egen mening, sætte grænser og respektere andres grænser. Omvendt risikerer børn uden dette kendskab at mangle redskaber til at udtrykke deres mening og handle, når deres egne eller andres rettigheder overtrædes. Kendskab til rettigheder er derfor en vigtig grundsten, både for det enkelte barns trivsel, for fællesskabet og for samfundet som helhed.

Bilag 1: Sådan har vi gjort

Institut for Menneskerettigheder og UNICEF Danmark har i maj 2025 gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt danske børn i 6.-9. klasse. Formålet med undersøgelsen er at afdække børns kendskab til deres rettigheder, men også at undersøge, hvorvidt der er en sammenhæng mellem kendskab til rettigheder og hhv. holdninger til og håndtering af rettighedsovertrædelser.

Datagrundlag

Undersøgelsen bygger på et spørgeskema besvaret af 1.412 børn, der på undersøgelsestidspunktet gik i 6.-9. klasse i en dansk folke-, fri- eller privatskole. Data er indsamlet af analyseinstituttet Epinion via Norstats internetbaserede panel i perioden 7.-27. maj 2025.

Børnenes besvarelser er indsamlet via forældre, der indgik i internetpanelet på indsamlingstidspunktet. Dataindsamling via forældrene er valgt for at sikre repræsentation af børn på tværs af sociodemografiske baggrundsvariable, herunder bopælsregion og forældrenes uddannelsesniveau. Indsamling via forældrene har desuden sikret forældrenes samtykke, hvilket har gjort det muligt at indsamle baggrundsinformation om, hvorvidt børnene er en del af et etnisk, religiøst eller kulturelt mindretal, og hvorvidt børnene har et længerevarende helbredsproblem, et handicap eller en psykisk lidelse.

Forældrene blev introduceret til undersøgelsens formål og bedt om at besvare nogle indledende spørgsmål om sig selv og deres barn. Efterfølgende blev forældrene bedt om at videregive spørgeskemaet til barnet, som så besvarede den del af undersøgelsen, der var henvendt til børnene. Der var en tydelig markering af, hvornår spørgeskemaet skulle videregives til barnet.

Både børn og forældre blev særskilt introduceret til undersøgelsen, og i begge introduktioner blev det understreget, at der ikke var tale om en test, at der ikke var nogen rigtige eller forkerte svar, og at det altid var muligt at svare "ved ikke".³² Forældrene fik også at vide, at det var vigtigt, at børnene selv besvarede spørgsmålene, så undersøgelsen kunne give et retvisende billede af børns kendskab til rettigheder. Gennem hele undersøgelsen var det muligt for børnene at få spørgsmålene læst højt.

Brugen af internetpaneler til spørgeskemaundersøgelser

Et internetpanel består af en gruppe individer, der har indvilliget i at deltage i forskellige spørgeskemaundersøgelser; det kan være alt fra forbrugerundersøgelser til politiske meningsmålinger.

Internetpaneler er et oplagt valg, når man ønsker at undersøge tendenser hos den brede befolkning. Ved brug af et internetpanel kan man nemt og hurtigt nå ud til netop den målgruppe, man ønsker at ramme.

Det er dog ikke muligt at lave frafaldsanalyse og angive svarprocent ved brug af internetpaneler, da undersøgelsen lukkes ned, når man har modtaget det fastsatte antal besvarelser.

Stikprøve og repræsentativitet

1.412 børn har besvaret hele spørgeskemaet og udgør analysens stikprøve.³³ For at undersøge, om børnene i undersøgelsen er repræsentative for børn i 6.-9. klasse, har vi set på, om der er systematiske forskelle mellem børnene i stikprøve og populationen af børn i 6.-9. klasse, hvad angår køn, klassetrin, bopælsregion og forældrenes uddannelsesniveau. Se tabel 1.1.

Af tabellen fremgår det, at der generelt kun er små afvigelser mellem børnene i stikprøven og den samlede population af børn. For at korrigere for disse afvigelser anvender vi vægtning på køn, klassetrin, bopælsregion og forældrenes uddannelse. Stikprøvens størrelse og repræsentativitet suppleret med vægtningen gør, at vi kan betragte besvarelsene i denne undersøgelse som repræsentative for alle børn i 6.-9. klasse i Danmark på de pågældende parametre. Se sammenligningen mellem populationen og den vægtede stikprøve i tabel 1.1.³⁴

Tabel 1.1: Population sammenlignet med stikprøve før og efter vægtning

		Stikprøve		Forskel	Stikprøve		Forskel
				(pp.)			(pp.)
		Popula- tion	Uvægtet		Vægtet		
Region (forælder/ barn)	Hovedstaden	31%	33%	2	31%	0	
	Sjælland	14%	14%	0	14%	0	
	Syddanmark	21%	19%	-2	21%	0	
	Midtjylland	23%	23%	0	23%	0	
	Nordjylland	10%	11%	1	10%	0	
Højeste uddan- elsesniveau (forælder)	Grundskole og erhvervsfaglig	26%	30%	4	26%	0	
	Gymnasial og videregående	74%	70%	-4	74%	0	
Klassetrin (barn)	6. klasse	25%	25%	0	25%	0	
	7. klasse	25%	24%	-1	25%	0	
	8. klasse	26%	25%	-1	26%	0	
	9. klasse	24%	26%	2	24%	0	
Køn (barn)	Pige	48%	46%	-2	48%	0	
	Dreng	52%	53%	1	51%	-1	
	Anden køns- identitet/ ønsker ikke at svare		1%		1%		
Længerevarende helbredsprob- lem, handicap eller psykisk lidelse (barn)	Ja		27%		27%		
	Nej		71%		71%		
	Ved ikke/øn- sker ikke at svare		2%		2%		
Del af et etnisk, religiøst eller kul- turelt mindretal (barn)	Ja		16%		16%		
	Nej		82%		82%		
	Ved ikke/øn- sker ikke at svare		2%		2%		

Note: Populationsfordelingerne og vægtene er dannet af Epinion og baseret på hhv. træk fra Danmarks Statistiks Statistikbank og Epinions egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata. Data på elevernes (og forældrenes) bopælsregion samt elevfordelingen på klassetrin er hentet fra Statistikbanken (UDDAKT20). Her er populationen defineret som elever, der pr. 1. oktober 2024 gik i 6.-9. klasse på en grundskole. Forældrenes højeste fuldførte uddannelse er defineret som det højeste niveau blandt elevens forældre og er beregnet af Epinion på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata. Kønsfordeling for populationen er kun tilgængelig for drenge og piger via Danmarks Statistiks registerdata. Vægtene er derfor lavet med udgangspunkt i disse to grupper, men respondenter, der har angivet "Anden kønsidentitet" eller "Ønsker ikke at svare", er fortsat inkluderet i stikprøven.

Selektions- og frafaldsbias

Brugen af spørgeskema som metode kommer med en række begrænsninger eller usikkerheder, som man skal have in mente, når man fortolker resultaterne. Det drejer sig her om selektions- og frafaldsbias.

Selektionsbias opstår, når der er systematiske forskelle på, hvem der bliver inviteret til at svare på en spørgeskemaundersøgelse, og hvem der ikke bliver. Det vil sige, når deltagere ikke udvælges tilfældigt. Fx kan nogle befolkningsgrupper måske være mere tilbøjelige til at være en del af et internetpanel end andre, og det kan have betydning for stikprøvens repræsentativitet. Det er dog hverken muligt at vurdere eller korrigere og udgør en generel begrænsning ved brug af internetpaneler. Vi vægter dog på observerbare faktorer, herunder køn, klassetrin, bopælsregion og forældrenes uddannelsesniveau.

Frafaldsbias opstår, når der er systematiske forskelle mellem dem, der vælger at besvare en undersøgelse, de er blevet inviteret til at deltage i, og dem, der vælger ikke at besvare den. I denne undersøgelse vil frafaldsbias fx opstå, hvis børn (og forældre) med interesse for eller højt kendskab til menneskerettighederne i højere grad vælger at deltage end børn (og forældre) uden interesse for eller med lavt kendskab til menneskerettighederne. Hvis dette er tilfældet, vil det betyde, at analysen *overvurderer* andelen af børn i 6.-9. klasse, der har højt kendskab til rettigheder.

Vi har dog i forbindelse med dataindsamlingen på forskellig vis forsøgt at imødegå bias. Fx fremgik det både af den introducerende tekst, der var henvendt til børnene, og den introducerende tekst, der var tiltænkt forældrene, at der ikke var tale om en test. Derudover skrev vi specifikt til børnene, at vi, for at blive klogere, gerne ville høre fra dem, uanset om de kendte til rettigheder eller ej.

Generelt er det meget svært at afgøre, hvordan selektions- og frafaldsbias potentielt vil påvirke resultaterne, ligesom det heller ikke er muligt at korrigere for. Dette er en generel begrænsning ved brug af spørgeskemaundersøgelser.

Indsamling via forældrene

Fordi spørgeskemaet blev indsamlet via forældrene, blev børnene afslutningsvist spurgt, om de havde fået hjælp til at besvare spørgsmålene. Hovedparten af børnene (85 %) angav, at de havde svaret på egen hånd, mens 15 % af børnene angav, at de havde fået hjælp til at svare. Blandt de børn, der fik hjælp, er der ikke overraskende en overvægt af børn fra de yngre klasser (19 % af børnene i 6. klasse mod 10 % af børnene i 9. klasse) og børn med lavt kendskab (23 % af børnene med lavt kendskab mod 10 % af børnene med højt kendskab).

Hvis de børn, der fik hjælp til at besvare spørgeskemaet, af den grund fremstår med højere kendskab til rettigheder, end de reelt har, risikerer vi at undervurdere andelen af børn med lavt kendskab (eller overvurdere andelen af børn med højt kendskab).

Af tabel 1.2 fremgår børnenes besvarelser på to af de tre underkomponenter for det samlede kendskabsmål opdelt på hhv. de børn, der fik hjælp, de børn, der ikke fik hjælp, og hele stikprøven. Blandt de børn, der fik hjælp, kan 62 % ikke nævne en eneste rettighed. Tilsvarende gør sig gældende for 56 % af de børn, der ikke fik hjælp, og 57 % af hele stikprøven. 54 % af de børn, der fik hjælp, vurderer selv, at de "ikke så godt" eller "slet

ikke” kender børns rettigheder, mens det gælder for 47 % af de børn, der ikke fik hjælp, og 48 % af hele stikprøven. Der er ingen signifikante forskelle mellem de børn, der fik hjælp, og de børn, der ikke fik hjælp. Endelig kan det nævnes, at resultaterne stort set ikke ændrer sig, når de børn, der fik hjælp, er udeladt (tabel 1.2).

Tabel 1.2: Fordeling af kendskabsmål opdelt på, hvorvidt barnet har fået hjælp til at svare på spørgsmålene

	Børn, der angiver at have fået hjælp	Børn, der angiver ikke at have fået hjælp	Alle børn i stikprøven
Kan ikke nævne en rettighed	62%	56%	57%
Kender ikke så godt eller slet ikke børns rettigheder	54%	47%	48%
Antal besvarelser	211	1.201	1.412

Note: Der er ingen signifikant forskel på andelen af børn, der ikke kan nævne en eneste rettighed, blandt hhv. børn, der har fået hjælp, og børn, der ikke har fået hjælp. Tilsvarende gør sig gældende for andelen af børn, der selv vurderer, at de ikke kender børns rettigheder særlig godt.

Spørgeramme

Spørgsmålene til børnene blev udviklet med børnenes forudsætninger og alder for øje. De spørgsmål, der handler om hhv. børns holdninger til rettighedsovertrædelser og børns håndtering af rettighedsovertrædelser, tager udgangspunkt i tematikker, der kan relateres til menneskerettighedskonventioner (særligt børnekonventionen) og dansk lovgivning, men blev formuleret, så de var relaterbare for børnene. Inden spørgeskemaet blev udsendt, blev det testet af UNICEF Danmarks børnepanel, og spørgsmålene blev efterfølgende tilrettet på baggrund af børnenes feedback.

Spørgeskemaets længde blev ligeledes tilpasset med henblik på at sikre, at børnene kunne udfylde det på omkring otte minutter. Det anbefales for spørgeskemaer målrettet børn i udskolingen, at den gennemsnitlige besvarelsestid holdes under otte minutter.³⁵ For 50 % af respondenterne i 6. klasse blev det fulde spørgeskema, det vil sige inklusive forældrenes besvarelser, gennemført på lige under otte minutter, mens 50 % af respondenterne i 9. klasse svarede på spørgeskemaet på under syv minutter.³⁶

Statistisk analyse

Vi anvender deskriptiv, statistisk metode (med vægtning) til at præsentere resultaterne af undersøgelsen i en række figurer. I analysen fokuserer vi ofte på den andel af børnene, der har valgt en specifik svarmulighed. Det kan fx være andelen af børn, der svarer på en bestemt måde, da de oplevede en rettighedsovertrædelse.

Når data indsamles via et spørgeskema, giver det en statistisk usikkerhed om resultaterne. Det skyldes, at det kun er et udsnit af alle børn i 6.-9. klasse, der deltager i undersøgelsen. For at tage højde for denne statistiske usikkerhed, når vi undersøger, om der er forskel i besvarelserne på tværs af fx kendskabsniveau, tester vi, om de estimerede andele er statistisk signifikant forskellige fra hinanden på tværs af kendskabsniveau (ud fra et signifikansniveau på 5 %).

For at sikre os, at de forskelle, vi ser på tværs af kendskabsniveau, ikke blot skyldes sociodemografiske forskelle, supplerer vi den deskriptive analyse med en vurdering og undersøgelse af sammenhængen mellem kendskabsniveau og børnenes besvarelser. Til det formål gennemfører vi en logistisk regressionsanalyse, som gør det muligt at tage højde for påvirkningen fra køn, klassetrin, bopælsregion, etnicitet, handicap, forældrenes uddannelsesniveau og oplevet økonomisk afsavn.

Det er vigtigt at understrege, at analysens resultater ikke kan sige noget om årsagssammenhænge (kausalitet). Det, vi kan udlede af resultaterne, er, at der er en signifikant sammenhæng (korrelation) mellem fx højt kendskab til egne rettigheder og måden, man håndterer rettighedsovertrædelser på. Vi kan imidlertid ikke konkludere, at højt kendskab til egne rettigheder er den direkte årsag til, at man reagerer på en bestemt måde, når man oplever eller overværer rettighedsovertrædelser.

Bilag 2: Børn har begrænset kendskab til deres rettigheder

Bilag 2.1: Svarfordeling på spørgsmålet om "Hvor godt kender du til børns rettigheder?"

	Rigtig godt	Godt	Ikke så godt	Slet ikke / har aldrig hørt om	Ved ikke / ønsker ikke at svare
Hvor godt kender du til børns rettigheder?	6%	41%	39%	10%	5%

Note: 1.412 besvarelser.

Bilag 2.2: Svarfordeling på spørgsmålet om "Kan du komme i tanke om nogle rettigheder? Hvis ja, skriv hvilke i boksen nedenfor."

	Kan ikke komme i tanke om nogle rettigheder	Kan nævne en eller flere rettigheder	Ønsker ikke at svare
Kan du komme i tanke om nogle rettigheder?	57%	38%	5%

Note: 1.412 besvarelser.

Bilag 2.3: Svarfordeling på spørgsmålet om "Har du hørt om børns rettigheder?"

	Ja	Nej	Ved ikke / ønsker ikke at svare
Har du hørt om børns rettigheder?	87 %	9 %	4 %

Note: 1.412 besvarelser.

Bilag 2.4: Fordeling af kendskabsmål

	Andel %	Konfidensinterval (95 %)
Højt kendskab	19 %	[17 % ; 21 %]
Middel kendskab	61 %	[59 % ; 64 %]
Lavt kendskab	20 %	[18 % ; 22 %]
Total	100 %	

Note: 1.412 besvarelser.

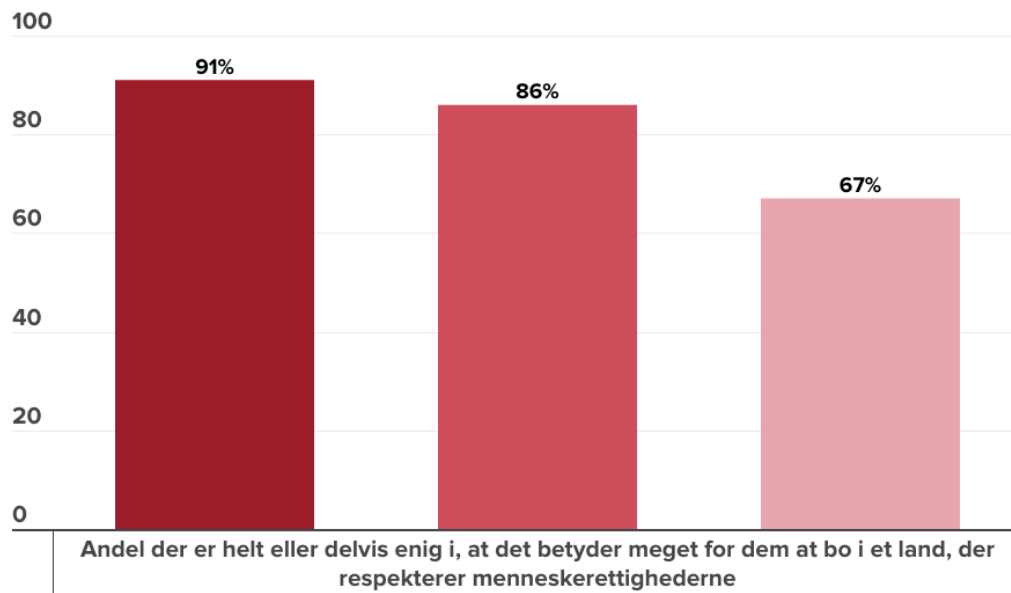
Bilag 2.5: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem kendskab og baggrundsvariable

		Højt kendskab	Lavt kendskab
Køn	Dreng	Reference	
	Pige	4,0 (0,059)	-4,7 (0,026)
Klassetrin	6. klasse	Reference	
	7. klasse	1,2 (0,690)	-3,4 (0,284)
	8. klasse	2,0 (0,499)	-8,4 (0,006)
	9. klasse	4,4 (0,129)	-9,9 (0,001)
Region	Hovedstaden	Reference	
	Midtjylland	-5,3 (0,064)	4,6 (0,106)
	Nordjylland	-5,2 (0,146)	5,6 (0,136)
	Sjælland	-2,4 (0,493)	4,3 (0,198)
	Syddanmark	-4,5 (0,132)	3,8 (0,199)
Forældres uddannelse	Grundskole/erhvervsudd.	Reference	
	Videregående/gymnasial	10,1 (0,000)	-6,6 (0,007)
Etnisk minoritet	Nej	Reference	
	Ja	-0,2 (0,939)	1,3 (0,658)
Længerevarende helbredsproblem, handicap eller psykisk lidelse	Nej	Reference	
	Ja	-2,0 (0,48)	2,7 (0,262)
Oplevet økonomisk afsavn	Nej	Reference	
	Ja	2,2 (0,523)	-0,8 (0,837)
N		1.412	1.412

Note: Tabellen opsummerer resultater fra en logistisk regressionsanalyse, hvor hhv. højt og lavt kendskab er afhængige variable og baggrundsvariable de uafhængige variable. De afhængige variable "Højt kendskab" og "Lavt kendskab" er en dummy variable, der er lig en (1) for hhv. højt og lavt kendskab, og ellers lig nul (0). Tabellen viser de gennemsnitlige marginaleffekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem en given kategori og referencekategorien indenfor en given variabel. P-værdier er angivet i parentes.

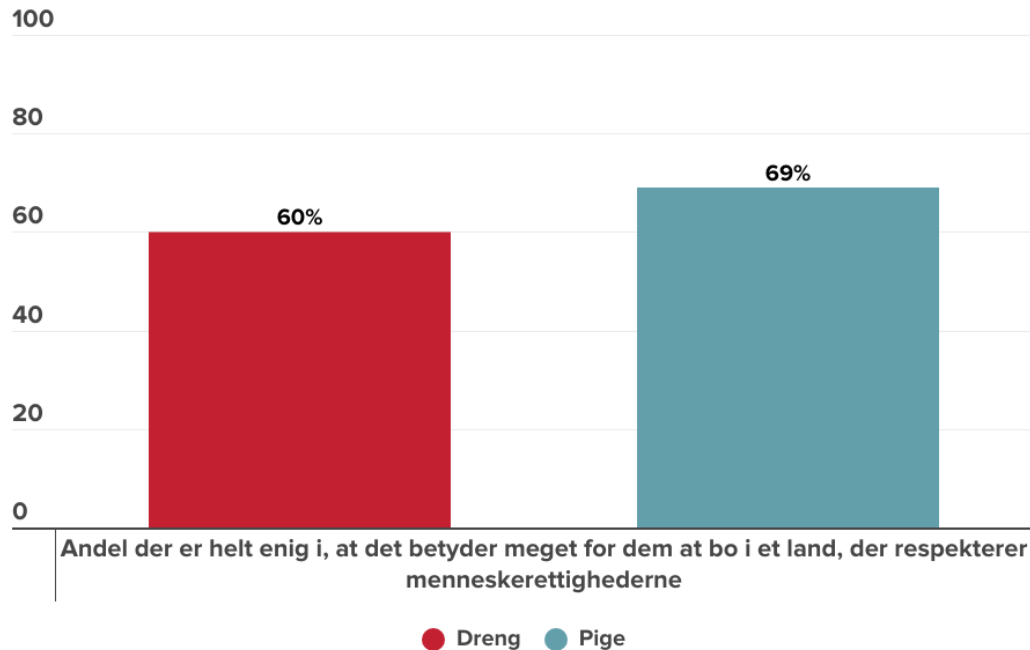
Bilag 3: Børn med højt kendskab værner i højere grad om menneskerettighederne

Bilag 3.1: Andel børn, der er helt *eller* delvis enig i, at det betyder meget for dem, at menneskerettighederne respekteres opdelt på kendskabsniveau

Note: 1.412 besvarelser. Figuren viser andelen af børn, der angav at være helt *eller* delvis enige i udsagnet: "Det betyder meget for mig at bo i et land, der respekterer menneskerettigheder (fx at alle bliver behandlet lige, og at man må tro og sige, hvad man vil)." Børnene har haft mulighed for at svare "Helt uenig", "Delvis uenig", "Hverken uenig eller enig", "Delvis enig", "Helt enig" og "Ved ikke/ønsker ikke at svare". Der er signifikant forskel på andelen, der er helt *eller* delvis enig blandt børn med højt kendskab ift. børn med lavt kendskab (p-værdi =0,000).

Bilag 3.2: Andel børn, der er helt enig i, at det betyder meget for dem, at menneskerettighederne respekteres opdelt på køn

Note: 1.412 besvarelser. Figuren viser andelen af børn, der angav at være helt enige i udsagnet: "Det betyder meget for mig at bo i et land, der respekterer menneskerettigheder (fx at alle bliver behandlet lige, og at man må tro og sige, hvad man vil)." Børnene har haft mulighed for at svare "Helt uenig", "Delvis uenig", "Hverken uenig eller enig", "Delvis enig", "Helt enig" og "Ved ikke / ønsker ikke at svare". Der er signifikant forskel på andelen, der er helt enig blandt piger ift. drenge (p-værdi =0,000).

Bilag 3.3: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem andelen der er "Helt enig" i, at det betyder meget for dem, at menneskerettighederne respekteres og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	30,2 (0,000)	29,4 (0,000)
Middel kendskab	20,8 (0,000)	20,4 (0,000)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		Ja
Antal observationer	1.412	1.412

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1) hvis barnet har angivet at være **helt enig** i udsagnet "Det betyder meget for mig at bo i et land, der respekterer menneskerettigheder (fx at alle bliver behandlet lige, og at man må tro og sige, hvad man vil)." og nul ellers (=0). Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der

kontrolleret for køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Bilag 3.4: Konventioner og lovgivning knyttet til de scenarier, hvor rettigheder udfordres:

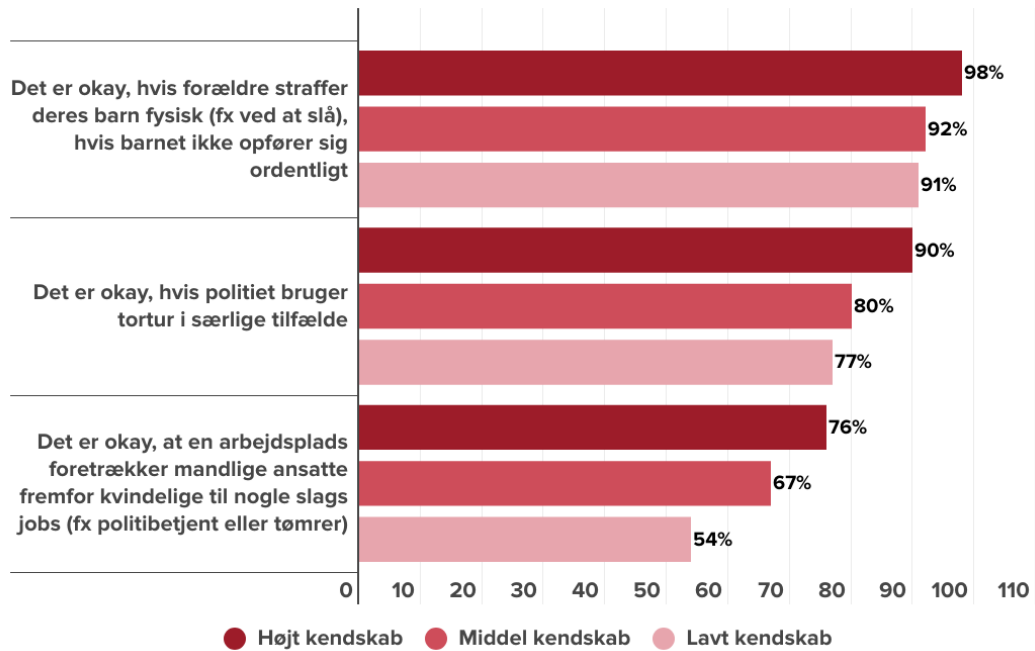
- Fysisk afstraffelse af børn fra forældre:**
 Staten har pligt til at forbyde fysisk afstraffelse af børn fra forældre gennem lovgivning og praksis jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 3, der forbyder tortur, umenneskelig og nedværdigende behandling. I 1997 blev enhver form for fysisk afstraffelse af børn, også fysisk afstraffelse af børn fra forældre, forbudt i Danmark.
- Kønsdiskrimination på arbejdspladsen**
 Forbuddet mod forskelsbehandling er et centralt menneskeretligt princip, der fremgår af både EU-retten, EMRK og FN's menneskeretstraktater. I dansk ret fremgår det i ligestillingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 942 af 19. juli 2024, § 2, at enhver arbejdsgiver skal behandle kvinder og mænd lige blandt andet i forbindelse med ansættelse.
- Politiets brug af tortur**
 Brug af tortur vil udgøre en krænkelse af artikel 3 i EMRK, der forbyder tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling.

Bilag 3.5: Svarfordeling på scenarierne, hvor menneskerettighederne udfordres

	Det er okay, hvis forældre straffer deres barn fysisk (fx ved at slå), hvis barnet ikke opfører sig ordentligt	Det er okay, hvis politiet bruger tortur i særlige tilfælde	Det er okay, at en arbejdsplads foretrækker mandlige ansatte fremfor kvindelige til nogle slags jobs (fx politibetjent eller tømrer)
Helt uenig	90%	70%	52%
Delvis uenig	4%	11%	14%
Hverken enig eller uenig	3%	7%	14%
Delvis enig	2%	5%	9%
Helt enig	1%	1%	3%
Ved ikke /ønsker ikke at svare	1%	6%	8%

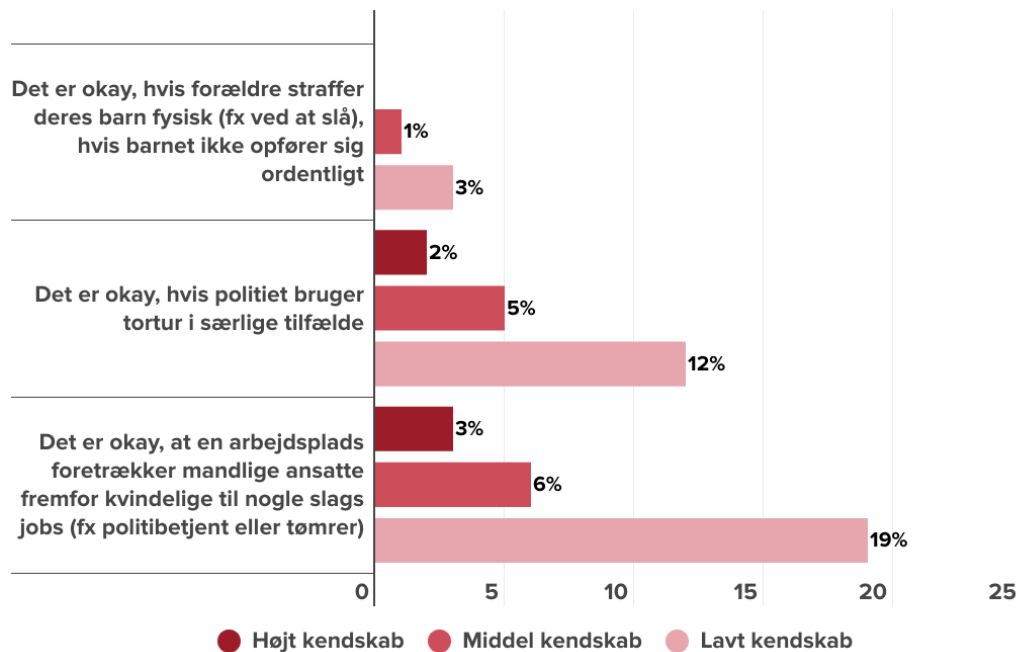
Note: 1.412 besvarelser.

Bilag 3.6: Andel børn, der er helt *eller* delvis uenig i det opstillede scenarie opdelt på kendskabsniveau

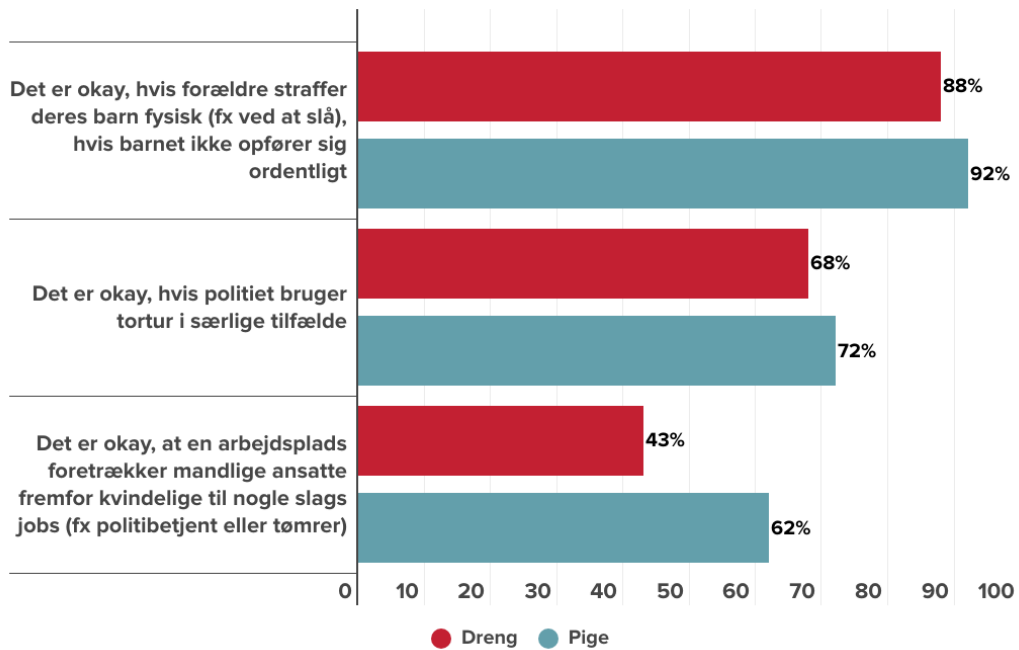
Note: 1.412 besvarelser. Scenarierne fremgår af figuren. Børnene havde svarmulighederne: "Helt enig", "Delvis enig", "Hverken enig eller uenig", "Delvis uenig", "Helt uenig", "Ved ikke/ønsker ikke at svare". For alle scenarierne er der signifikant forskel på andelen, der er helt uenig blandt børn med højt kendskab ift. børn med lavt kendskab. (p-værdier (fysisk afstraffelse) =0,000), (p-værdi (Brug af tortur) =0,000) og (p-værdi (Diskrimination på arbejdspladsen) =0,000).

Bilag 3.7: Andel børn, der har svaret "Ved ikke/ønsker ikke at svare" til det opstillede scenarie opdelt på kendskabsniveau

Note: 1.412 besvarelser. Scenarierne fremgår af figuren. Børnene havde svarmulighederne: "Helt enig", "Delvis enig", "Hverken enig eller uenig", "Delvis uenig", "Helt uenig", "Ved ikke / ønsker ikke at svare". Andelen af børn med højt kendskab, der angiver "Ved ikke/ønsker ikke at svare" til udsagnet "Forældre må straffe deres børn fysisk...", er udeladt af diskretionshensyn. For alle scenarierne er der signifikant forskel på andelen, der er svarer "Ved ikke/ønsker ikke at svare" blandt børn med højt kendskab ift. børn med lavt kendskab. (p-værdier (fysisk afstraffelse) =0,011), (p-værdi (Brug af tortur) =0,000) og (p-værdi (Diskrimination på arbejdspladsen) =0,000). Forskellene forbliver signifikante, når vi kontrollerer for baggrundsvariablene køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn (bilag 3.12-3.14).

Bilag 3.8: Andel børn, der er helt uenig i det opstillede scenarie opdelt på køn

Note: 1.399 besvarelser. Scenarierne fremgår af figuren. Børnene havde svarmulighederne: "Helt enig", "Delvis enig", "Hverken enig eller uenig", "Delvis uenig", "Helt uenig", "Ved ikke/ønsker ikke at svare". For scenariet om forældrenes fysisk afstraffelse og kønsdiskrimination på arbejdsmarkedet er der signifikant forskel på andelen, der er helt uenig blandt piger ift. drenge. (p-værdier (fysisk afstraffelse) =0,019) og (p-værdi (Diskrimination på arbejdspladsen) =0,000). Der er ikke signifikant forskel på andelen af piger og drenge, der er helt uenig i udsagnet om politiets brug af tortur (p-værdi (Brug af totur) =0,138).

Bilag 3.9: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem andelen der er "Helt uenig" i "Det er okay, hvis forældre straffer deres barn fysisk (fx ved at slå), hvis barnet ikke opfører sig ordentligt" og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	8,7 (0,000)	8,0 (0,000)
Middel kendskab	0,5 (0,841)	-0,2 (0,942)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		Ja
Antal observationer	1.412	1.412

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1) hvis barnet har angivet at være **helt uenig** i scenariet "Det er okay, hvis forældre straffer deres barn fysisk (fx ved at slå), hvis barnet ikke opfører sig ordentligt" og nul ellers (=0). Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Bilag 3.10: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem andelen der er "Helt uenig" i "Det er okay, hvis politiet bruger tortur i særlige tilfælde" og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	12,2 (0,002)	11,2 (0,004)
Middel kendskab	3,3 (0,316)	2,8 (0,402)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		Ja
Antal observationer	1.412	1.412

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1) hvis barnet har angivet at være **helt uenig** i scenariet "Det er okay, hvis politiet bruger tortur i særlige tilfælde" og nul ellers (=0). Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Bilag 3.11: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem andelen der er ”Helt uenig” i ”Det er okay, at en arbejdsplads foretrækker mandlige ansatte fremfor kvindelige til nogle slags jobs (fx politibetjent eller tømrer)” og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	22,0 (0,000)	18,6 (0,000)
Middel kendskab	10,5 (0,002)	8,7 (0,011)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		Ja
Antal observationer	1.412	1.412

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1) hvis barnet har angivet at være **helt uenig** i scenariet ” Det er okay, at en arbejdsplads foretrækker mandlige ansatte fremfor kvindelige til nogle slags jobs (fx politibetjent eller tømrer)” og nul ellers (=0). Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Bilag 3.12: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem andelen der svarer ”Ved ikke/ønsker ikke at svare” til ”Det er okay, hvis forældre straffer deres barn fysisk (fx ved at slå), hvis barnet ikke opfører sig ordentligt” og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	(0,011)	(0,010)
Middel kendskab	-2,2 (0,046)	-2,2 (0,051)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		Ja
Antal observationer	1.412	1.412

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1) hvis barnet har angivet **”Ved ikke/ønsker ikke at svare”** til scenariet ”Det er okay, hvis forældre straffer deres barn fysisk (fx ved at slå), hvis barnet ikke opfører sig ordentligt” og nul ellers (=0). Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. Forskellen mellem højt og lavt kendskab er ikke angivet af diskretionshensyn. Forskellen er signifikant forskellige fra nul. I model 2 er der kontrolleret for køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk

afsn.

Bilag 3.13: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem andelen der svarer "Ved ikke/ønsker ikke at svare" til "Det er okay, hvis politiet bruger tortur i særlige tilfælde" og kendskabsniveau

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	-10,0 (0,000)	-10,1 (0,000)
Middel kendskab	-6,6 (0,002)	-6,6 (0,002)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		Ja
Antal observationer	1.412	1.412

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1) hvis barnet har angivet **"Ved ikke/ønsker ikke at svare"** til scenariet "Det er okay, hvis politiet bruger tortur i særlige tilfælde" og nul ellers (=0). Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Bilag 3.14: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem andelen der svarer "Ved ikke/ønsker ikke at svare" til "Det er okay, at en arbejdsplads foretrækker mandlige ansatte fremfor kvindelige til nogle slags jobs (fx politibetjent eller tømrer)" og kendskabsniveau

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	-16,1 (0,000)	-14,5 (0,000)
Middel kendskab	-12,4 (0,000)	-11,0 (0,000)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		Ja
Antal observationer	1.412	1.412

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1) hvis barnet har angivet **"Ved ikke/ønsker ikke at svare"** til scenariet "Det er okay, at en arbejdsplads foretrækker mandlige ansatte fremfor kvindelige til nogle slags jobs (fx politibetjent eller tømrer)" og nul ellers (=0). Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn,

Bilag 4: Børn med højt kendskab står i højere grad op for egne og andres rettigheder

Bilag 4.1: Sådan har vi spurgt til børns oplevelser med at få deres rettigheder overtrådt

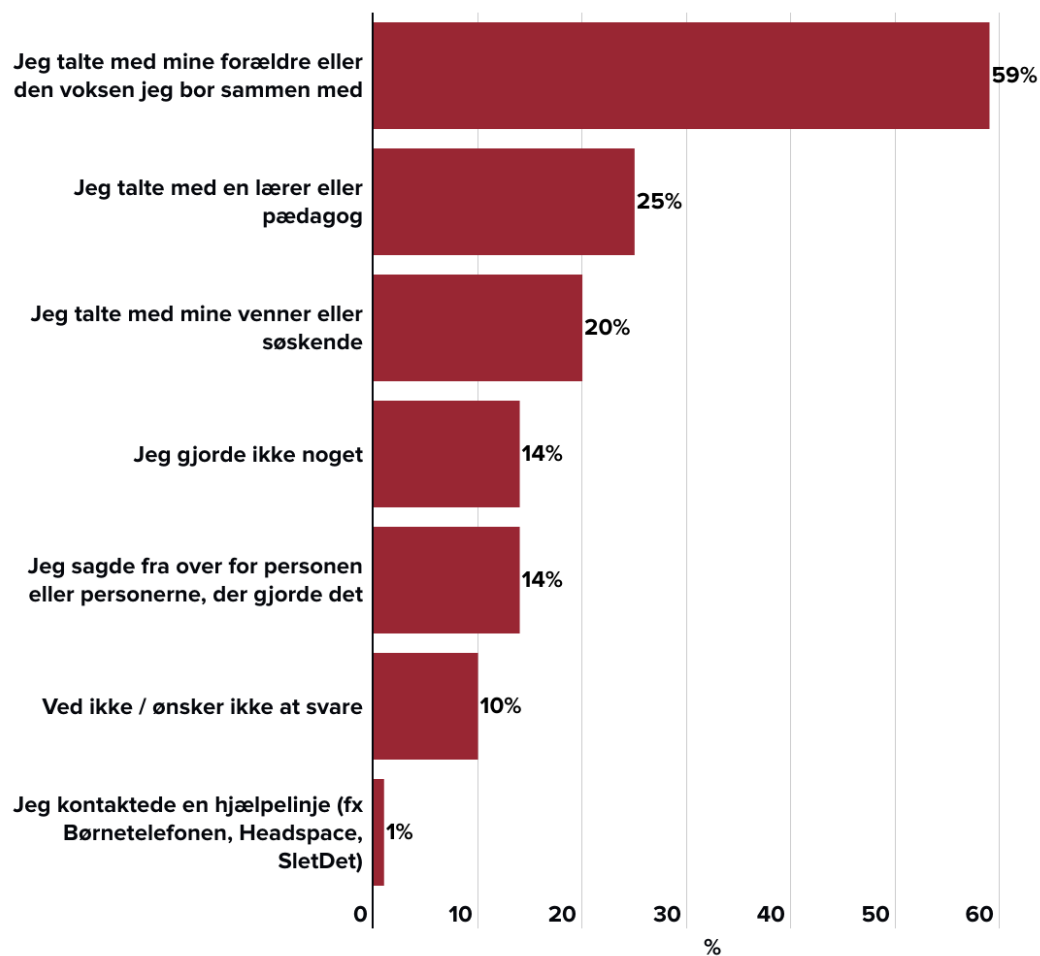
I spørgeskemaundersøgelsen er børnene blevet spurgt om følgende:

”Nedenfor ser du nogle eksempler på situationer, hvor ens rettigheder kan være blevet overtrådt. Har du nogensinde oplevet, at dine egne rettigheder er blevet overtrådt, eller har du overværet, at andres rettigheder er blevet overtrådt?”

- At blive behandlet dårligere på grund af ens køn, fødeland, udseende, seksualitet, hudfarve, religion eller handicap
- At få ubehagelige kommentarer, når man deler noget online (fx på sociale medier eller i gaming)
- At få delt billeder af sig selv mod ens vilje (fx på sociale medier)
- At blive udsat for fysisk vold (fx slag, spark eller skub)
- At blive udsat for psykisk vold (fx overvågning, trusler eller afpresning)
- At se noget ubehageligt online, som man ikke havde lyst til at se (fx billeder eller videoer)
- At ens forældre ikke havde råd til at købe det, man havde brug for (fx mad, tøj eller medicin)
- At man ikke blev lyttet til i vigtige beslutninger om sig selv (fx hvor man ville bo, hvis ens forældre skulle skilles eller skolevalg)

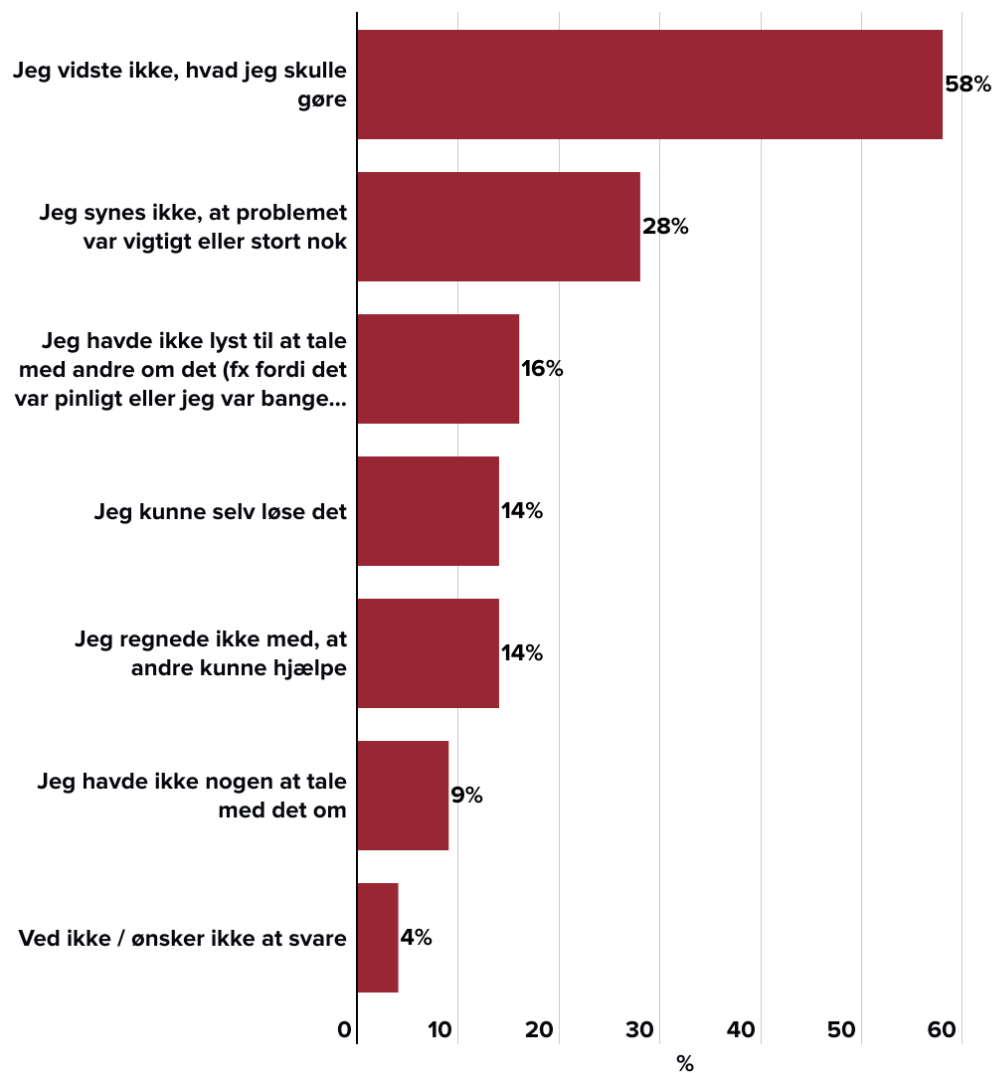
For hvert eksempel har børnene kunne svare ”Har selv oplevet”, ”Har overværet det ske for andre”, ”Nej” eller ”Ved ikke / Ønsker ikke at svare”.

Bilag 4.2: "Hvad gjorde du, da du oplevede, at dine egne rettigheder blev overtrådt eller overværet, at andres rettigheder blev overtrådt?"

Note: 1.157 besvarelser i alt. Figuren bygger på spørgsmålet "Du har angivet, at du har oplevet, at dine egne rettigheder blev overtrådt / overværet, at andres rettigheder blev overtrådt. Hvad gjorde du?". Svarmuligheder fremgår af figuren. Spørgsmålet er kun stillet de børn, der har oplevet eller overværet, at rettigheder blev overtrådt.

Bilag 4.3: "Hvorfor gjorde du ikke noget?"

Note: 162 besvarelser i alt. Figuren er baseret på spørgsmålet "Du har svaret, at du ikke gjorde noget, da du oplevede, at dine eller andres rettigheder blev overtrådt. Hvad var grunden til, at du ikke gjorde noget?". Svarmuligheder fremgår af figuren. Spørgsmålet er kun stillet de børn, der angav, at "Jeg gjorde ikke noget", da de oplevede, at deres egne eller andres rettigheder blev overtrådt.

Bilag 4.4: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem andelen der handlede efter at have oplevet rettighedsovertrædelser og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	15,4 (0,000)	16,8 (0,000)
Middel kendskab	14,7 (0,000)	15,6 (0,000)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		
Antal observationer	1.157	1.157

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1), hvis barnet har angivet, at det handlede efter at have oplevet eller overværet rettighedsovertrædelser, og nul ellers (=0). Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Bilag 4.5: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem andelen der *ikke* handlede efter at have oplevet rettighedsovertrædelser og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	-8,6 (0,014)	-9,8 (0,005)
Middel kendskab	-6,9 (0,022)	-7,7 (0,014)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		
Antal observationer	1.157	1.157

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1), hvis barnet har angivet, at det *ikke* handlede efter at have oplevet eller overværet rettighedsovertrædelser, og nul ellers (=0). Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Bilag 4.6: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem andelen der sagde fra efter at have oplevet rettighedsovertrædelser og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	12,5 (0,000)	12,2 (0,000)
Middel kendskab	6,7 (0,002)	6,6 (0,003)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		Ja
Antal observationer	1.157	1.157

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1), hvis barnet har angivet, at det sagde fra efter at have oplevet eller overværet rettighedsovertrædelser, og nul ellers (=0). Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Bilag 4.7: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng mellem andelen der er "Helt enig" i, at "Jeg er god nok som jeg er" og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	15,5 (0,000)	15,5 (0,000)
Middel kendskab	8,6 (0,009)	8,5 (0,009)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		Ja
Antal observationer	1.412	1.412

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1) hvis barnet har angivet at være "helt enig" i udsagnet "Jeg er god nok som jeg er" og nul ellers (=0). I modellen er lavt kendskab referencekategorien. Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Bilag 4.8: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng andelen der er "Helt enig" i, at "Jeg giver plads til andre, som der er" og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	27,5 (0,000)	26,3 (0,000)
Middel kendskab	14,7 (0,000)	14,4 (0,000)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		
Antal observationer	1.412	1.412

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1) hvis barnet har angivet at være "helt enig" i udsagnet "Jeg giver plads til andre, som de er" og nul ellers (=0). I modellen er lavt kendskab referencekategorien. Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn, klasstrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Bilag 4.9: Logistisk regressionsmodel – – Sammenhæng andelen der er "Helt enig" i, at "Jeg er i stand til at danne min egen mening om ting" og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	32,5 (0,000)	32,2 (0,000)
Middel kendskab	19,6 (0,000)	19,2 (0,000)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		
Antal observationer	1.412	1.412

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1) hvis barnet har angivet at være "helt enig" i udsagnet "Jeg er i stand til at danne min egen mening om ting" og nul ellers (=0). I modellen er lavt kendskab referencekategorien. Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn, klasstrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Bilag 4.10: Logistisk regressionsmodel – Sammenhæng andelen der er "Helt enig" i, at "Jeg siger min mening, hvis jeg synes noget er uretfærdigt" og kendskabsniveauer

	Model 1 – uden kontroller	Model 2 – med kontroller
Højt kendskab	20,1 (0,000)	20,5 (0,000)
Middel kendskab	8,5 (0,006)	8,8 (0,005)
Lavt kendskab	Reference	
Kontrolleret for baggrundsvariable		Ja
Antal observationer	1.412	1.412

Note: Tabellen er baseret på en logistisk regressionsanalyse, hvor modellens afhængige variabel er en binær variabel, der er lig en (=1) hvis barnet har angivet at være "helt enig" i udsagnet "Jeg siger min mening, hvis jeg synes noget er uretfærdigt" og nul ellers (=0). I modellen er lavt kendskab referencekategorien. Tabellen viser de gennemsnitlige marginale effekter i procentpoint, dvs. den gennemsnitlige forskel mellem hhv. 1) højt og lavt kendskab og 2) middel og lavt kendskab. P-værdier er angivet i parentes. I model 2 er der kontrolleret for køn, klassetrin, bopælsregion, forældrenes uddannelsesniveau, etnicitet, handicap og oplevet økonomisk afsavn.

Slutnoter

- 1 United Nations Human Rights Office of the High Commissioner (1989): Convention on the Rights of the Child. Tilgængelig via: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>
- 2 United Nations Committee on the Rights of the Child (2003): GENERAL COMMENT No. 5 (2003): General measures of implementation of the Convention on the Rights of the Child (arts. 4, 42 and 44, para. 6). Tilgængelig via: tinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2F54%2F2003%2F5&Lang=en
- 3 UNICEF Danmark (u. år): FN's Børnekonvention. Alle børn har rettigheder. Tilgængelig via: https://www.unicef.dk/vores-arbejde/boernekonventionen/?srsltid=AfmBOopBeKOyc_lh4Zs1K-KxnObD-o1NeZdQyXmLHDsK_MUtol6nIW5w
- 4 Børnerådet (u. år): Børnekonventionen er fundamentet for Børnerådets arbejde. Tilgængelig via: <https://www.boerneraadet.dk/vi-arbejder-for/boernekonventionen/>
- 5 United Nations Human Rights Office of the High Commissioner (1989): Convention on the Rights of the Child, article 42. Tilgængelig via: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>
- 6 Institut for Menneskerettigheder og UNICEF Danmark (2023): Børn har begrænset kendskab til deres rettigheder. Tilgængelig via: https://menneskeret.dk/files/media/document/Analyse_B%C3%B8rne%20rettigheder_Institut%20for%20Menneskerettigheder%20og%20UNICEF%20%28002%29.pdf
- 7 Skallerud, E. S., Jørgensen, S. S. & Karlsson, J. (2024): Exploring Human Rights Awareness, Attitudes and Perception in Scandinavia. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/files/media/document/Rapport-Exploring-human-rights-awareness-attitudes-and-perception-in-scandinavia-1.pdf>
- 8 Børnerådet (2016): Håndbog i børneinddragelse. Tilgængelig via: [brd_ha-ndbog_i_boerneinddragelse_2016_web.pdf](https://www.boerneraadet.dk/vi-arbejder-for/boernekonventionen/brd_ha-ndbog_i_boerneinddragelse_2016_web.pdf)
- 9 Skallerud, E. S., Jørgensen, S. S. & Karlsson, J. (2024): Exploring Human Rights Awareness, Attitudes and Perception in Scandinavia. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/files/media/document/Rapport-Exploring-human-rights-awareness-attitudes-and-perception-in-scandinavia-1.pdf>
- 10 Vi har i spørgeskemaundersøgelsen spurgt børnene, om de har oplevet, at deres forældre ikke havde råd til at købe det, de havde brug for (fx mad, tøj eller medicin). Vi bruger dette mål som en indikator på oplevet økonomisk afsavn, det vil sige børn, der angiver at have oplevet dette.
- 11 Samlet betyder det, at andelen af børn med højt kendskab er nogenlunde den samme i 6., 7., 8. og 9. klasse. Omvendt er andelen af børn med lavt kendskab faldende med klassetrin, hvilket kan være et udtryk for, at børn i højere grad flytter sig fra lavt til middel kendskab og i mindre grad til højt kendskab.
- 12 Holck, L. (2023): 75 år efter verdenserklæringen: Menneskerettighederne er under angreb som aldrig før. Institut for Menneskerettigheder. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/nyheder/75-aar-verdenserklæringen-menneskerettighederne-angreb-aldrig-foer>
- 13 Holck, L. (2025): Nyhed: Netværk gør status på retsstaten i Europa: Menneskeretten er under angreb. Institut for Menneskerettigheder. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/nyheder/netvaerk-goer-status-paa-retsstaten-europa-menneskeretten-angreb>; European Network of National Human Rights Institutions (ENNHRI) (2025): Regional 2025: Executive summary. Tilgængelig via: <https://rule-of-law.ennhri.org/export?country%5B0%5D=2&country%5B1%5D=3&country%5B2%5D=4&country%5B3%5D=5&country%5B4%5D=6&country%5B5%5D=7&country%5B6%5D=9&country%5B7%5D=10&country%5B8%5D=11&country%5B9%5D=12>

[try%5B9%5D=12&country%5B10%5D=13&country%5B11%5D=14&country%5B12%5D=15&country%5B13%5D=16&country%5B14%5D=17&country%5B15%5D=18&country%5B16%5D=19&country%5B17%5D=20&country%5B18%5D=21&country%5B19%5D=22&country%5B20%5D=23&country%5B21%5D=24&country%5B22%5D=25&country%5B23%5D=26&country%5B24%5D=27&country%5B25%5D=28&country%5B26%5D=29&country%5B27%5D=30&country%5B28%5D=31&country%5B29%5D=32&country%5B30%5D=33&country%5B31%5D=34&country%5B32%5D=35&country%5B33%5D=36&country%5B34%5D=37&country%5B35%5D=38&country%5B36%5D=39&country%5B37%5D=40&country%5B38%5D=41&country%5B39%5D=42&country%5B40%5D=44&country%5B41%5D=45&country%5B42%5D=46&country%5B43%5D=47&country%5B44%5D=48&country%5B45%5D=49&country%5B46%5D=50&country%5B47%5D=51&country%5B48%5D=52&country%5B49%5D=53&year%5B0%5D=2025](#)

- 14 Skallerud, E. S., Jørgensen, S. S. & Karlsson, J. (2024): Exploring Human Rights Awareness, Attitudes and Perception in Scandinavia. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/files/media/document/Rapport-Exploring-human-rights-awareness-attitudes-and-perception-in-scandinavia-1.pdf>
- 15 Tilsvarende sammenhæng fremgår også, når vi ser på andelen af børn, der er *enten* helt eller delvis enige i udsagnet (bilag 3.1).
- 16 Skallerud, E. S., Jørgensen, S. S. & Karlsson, J. (2024): Exploring Human Rights Awareness, Attitudes and Perception in Scandinavia. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/files/media/document/Rapport-Exploring-human-rights-awareness-attitudes-and-perception-in-scandinavia-1.pdf>
- 17 Børnenes svar vil formentlig også være påvirket af *social desirability bias*; det vil sige, at de er tilbøjelige til at svare det, de tror, er det socialt acceptable. Det vil betyde, at andelen af børn, der svarer "Helt uenig", i udgangspunktet er *biased* (overvurderet). Vi betragter altså ikke børn, der har svaret, at de er delvis uenige, som børn, der *klart* afviser rettighedsovertrædelser. I bilag 3.6 viser vi andelen af børn, der har svaret, at de er helt eller delvis uenige i scenariet.
- 18 Tilsvarende sammenhæng fremgår, når vi ser på andelen af børn, der er *enten* helt eller delvis uenige i scenariet (bilag 3.6).
- 19 Institut for Menneskerettigheder og UNICEF Danmark (2023): Børn har begrænset kendskab til deres rettigheder. Tilgængelig via: https://menneskeret.dk/files/media/document/Analyse_B%C3%B8rne%20rettigheder_Institut%20for%20Menneskerettigheder%20og%20UNICEF%20%28002%29.pdf; Skallerud, E. S., Jørgensen, S. S. & Karlsson, J. (2024): Exploring Human Rights Awareness, Attitudes and Perception in Scandinavia. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/files/media/document/Rapport-Exploring-human-rights-awareness-attitudes-and-perception-in-scandinavia-1.pdf>
- 20 Resultaterne viser endvidere, at det generelt er få børn, der angiver at være helt eller delvis enige i de opstillede scenarier. Hvordan børnenes svar fordeler sig, afhænger også af scenariet.
- 21 Børns Vilkår (2022): Vold mod børn i Danmark – analyse af fysisk og psykisk vold i hjemmet. Tilgængelig via: [Vold mod boern i Danmark 202291.pdf](#)
- 22 3 % af børnene med lavt kendskab angiver at være delvis uenige i udsagnet, mens de resterende 9 % af børnene med lavt kendskab enten er helt eller delvis enige i udsagnet (2 %) eller svarer "hverken enige eller uenig" på spørgsmålet (4 %) eller "ved ikke /ønsker ikke at svare" (3 %). 4 % af børnene med middel kendskab angiver at være delvis uenige i udsagnet, mens de resterende 8 % enten er helt eller delvis enige i udsagnet (3 %) eller svarer "hverken enige eller uenig" på spørgsmålet (4 %) eller "ved ikke /ønsker ikke at svare" (1 %).
- 23 12 % af børn med højt kendskab er delvis uenige i udsagnet om tortur, mens det gælder for 11 % af børn med hhv. middel og lavt kendskab. Se også bilag 3.6.

- 24 Skallerud, E. S., Jørgensen, S. S. & Karlsson, J. (2024): Exploring Human Rights Awareness, Attitudes and Perception in Scandinavia. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/files/media/document/Rapport-Exploring-human-rights-awareness-attitudes-and-perception-in-scandinavia-1.pdf>
- 25 Institut for Menneskerettigheder og UNICEF Danmark (2023): Børn har begrænset kendskab til deres rettigheder. Tilgængelig via: https://menneskeret.dk/files/media/document/Analyse_B%C3%B8rne%20rettigheder_Institut%20for%20Menneskerettigheder%20og%20UNICEF%20%28002%29.pdf
- 26 Vi har valgt denne tilgang for at sikre, at kendskab til børnekonventionen og menneskerettigheder generelt ikke er en forudsætning for at kunne svare på spørgsmålet. I tidligere undersøgelser er der spurgt mere generelt: "Har du oplevet, at dine rettigheder er blevet overtrådt?" eller: "Har du oplevet, at andres rettigheder er blevet overtrådt?", hvilket har resulteret i, at en stor andel (hhv. 29 % og 26 %) har svaret "Ved ikke".
- 27 Madsen, K. R., Román, J. E. I., Damsgaard, M. T., Holstein, B. E., Kristoffersen, M. J., Pedersen, T. P., Michelsen, S. I., Rasmussen, M. & Toftager, M. (2022): Skolebørnsundersøgelsen 2022 – Helbred, trivsel og sundhedsadfærd blandt skoleelever i 5., 7. og 9. klasse. Tilgængelig via: [Skoleboernsundersoegelsen_2022_V2.pdf](https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2024/Sundhedsprofil/WEB_Sundhedsprofilen_2023_KORT-a.ashx)
- 28 Sundhedsstyrelsen (2024): Danskernes sundhed: Den Nationale Sundhedsprofil. Midtvejsundersøgelsen 2023 – centrale udfordringer. Tilgængelig via: https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2024/Sundhedsprofil/WEB_Sundhedsprofilen_2023_KORT-a.ashx
- 29 Ottosen, M. H., Andreasen, A. G., Dahl, K. M., Lausten, M., Rayce, S. B. & Tagmose, B. B. (2022): Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel 2022. VIVE. Tilgængelig via: <https://www.vive.dk/media/pure/0xgg53xk/14872861>
- 30 Trivselskommissionen (2025): Et dansk svar på en vestlig udfordring. Tilgængelig via: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/trivselskommissionen/250224-trivselskommissionens-afrapportering.pdf>
- 31 UNICEF Danmark (2024): Effektanalyse af UNICEF Rettighedsskoler. Tilgængelig via: <https://www.unicef.dk/wp-content/uploads/2025/02/effektanalyse-af-unicefs-rettighedsskoler.pdf>
- 32 Derfor har vi heller ikke i vores datarens frasortet de børn, der på en stor del af spørgsmålene svarede "Ved ikke".
- 33 Stikprøven er rensset for såkaldte *speeders*, der er respondenter, der har besvaret spørgeskemaet hurtigere end 40 % af medianen for svartid (41 respondenter). Mediansvartiden er opgjort separat for hvert klassetrin for at tage højde for aldersbetingede forskelle i læsefærdighed og responstid. 246 respondenter har åbnet spørgeskemaet, men ikke gennemført det og er derfor ikke inkluderet i stikprøven.
- 34 Vægtning af resultaterne betyder, at såfremt bestemte grupper er underrepræsenteret blandt respondenterne, er deres besvarelser blevet tildelt en lidt højere vægt for at korrigere for skævheden, og omvendt for overrepræsenterede grupper. Vægtene er dog af mindre betydning i denne undersøgelse, da afvigelserne mellem respondenterne og populationsfordelingerne er begrænsede. Vægtene er beregnet af Epinion.
- 35 Børnerådet (2016): Håndbog i børneinddragelse. Tilgængelig via: https://www.boerneraadet.dk/media/1alcqxtat/brd_ha-ndbog_i_boerneinddragelse_2016_web.pdf
- 36 Mediansvartiden var 7,91, 7,71, 7,57 og 7,06 minutter for børn i hhv. 6., 7., 8. og 9. klasse.